

Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS

znad Niemna

16 sierpnia 2002r. Nr 33 (534) Index 63863 Rok założenia 1989

Z okazji Dnia Wojska Polskiego
żołnierzom Armii Krajowej,
mieszkającym na Białorusi,
najserdeczniejsze życzenia:
dobrego zdrowia, długich lat
życia, pomyślności
oraz pogody ducha

składają
ZG ZPB, prezes Stowarzyszenia
żołnierzy AK przy ZPB oraz
redakcja Głosu

Potęga Kresów

VIII Festiwal Kultury Kresowej — Mrągowo 2002

Ten festiwal jest niezwykle wzruszającym spotkaniem na Ziemi Ojczyściej, na które Polacy ze Wschodu, których historia nie z własnej woli pozostawiła poza granicami Macierzy, czekają z biciem serca, bowiem daje nam wszystkim wiele niezapomnianych wzruszeń, radości i okazji do „nocnych Polaków rozmów”.

Wszystkie spotkania służą rozwojowi kultury i sztuki. Podtrzymują na duchu tych, którzy tę kulturę zachowali i pielęgnują, aby tradycje Polaków Kresowych nie poszły w niepamięć, aby potomkowie „rycerzy znad kresowych stanic” powrócili do domów w przekonaniu, że Matka Ojczyzna o nich pamięta, ich kocha i o nich się troszczy. Dla wielu z nich jest to pierwszy przyjazd do Polski. Miejmy nadzieję, że nie ostatni, bo prawdziwy Polak nie może nie kochać ziemi swych przodków i do niej powraca.

Na ładzie, wodzie i estradzie

Powiat mrągowski (liczy 52 tys. mieszkańców) leży w środkowo-wschodniej części województwa war-

Otwarcie festiwalu. Agata Młynarska, Wincuk i Ciotka Franukowa

mińsko-mazurskiego — w Krainie Tysiąca Jezior. Stolicą powiatu jest Mrągowo, które dla wielu kresowian po zawirowaniach historycznych stało się miastem rodzinnym. Nazwę miasta przyjęto w 1947r. dla uczczenia pamięci obrońcy polskości — Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza.

Bogata jest przyroda powiatu — 850 gatunków roślin i liczne gatunki zwi-

erząt. Istnieje tu 11 rezerwatów przyrody, no i oczywiście błękitne jeziora.

W amfiteatrze nad jeziorem Czos odbywają się: Kabaret, na który przyjeżdża czołówka polskiej satyry, Festiwal Muzyki Country, na którym spotykają się kowboje i Indianie, no i oczywiście jednocześnie się Polaków-Kresowian na Festiwalu Kultury Kresowej.

ciąg dalszy na str. 4

FOTO W Głosie

14 sierpnia br. odbyło się uroczyste składanie wieniec przed pomnikiem na Cmentarzu Żołnierzy Wojska Polskiego w Grodnie. Hołd pamięci poległym w walce o polskość złożyli: Roman Giertych, przewodniczący Komisji Sejmowej Łączności Polaków z Zagranicą, delegacja Konsulatu Generalnego RP w Grodnie na czele z po. Konsula Generalnego Renisławem Walterem, delegacja ZPB na czele z prezesem Tadeuszem Kruczkowskim, prezes Stowarzyszenia Żołnierzy AK Tadeusz Malewicz, prezes Stowarzyszenia Kombatantów Polskich Apoloniusz Woliński oraz prezes Stowarzyszenia Polaków — Ofiar Represji Politycznych Halina Jakóbciewicz. IK

Zapraszamy

Grodziński Rejonowy Oddział ZPB
serdecznie zaprasza na uroczystości
nad Kanalem Augustowskim

pt. „Kanał Augustowski
w kulturze trzech narodów”,

które odbędą się 25 sierpnia 2002r. w
miejscowości Dąbrówka.
Początek o godz. 14.30.

W programie:

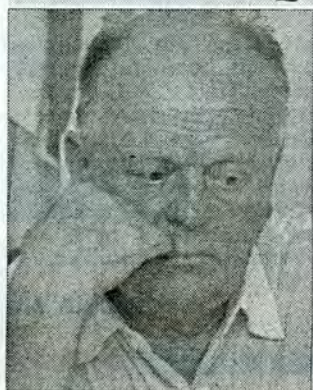
- msza św.;
 - powitanie uczestników i referat o historii kanału;
 - koncert polskich, białoruskich i litewskich chórów i zespołów;
 - wystawa twórczości ludowej.
- Wyjazd spod siedziby ZPB w Grodnie
Organizatorzy

W numerze:

Śmiertelne
ulewy

2

„Wszystko
zależy od...” 3

Jesteśmy... 9

Losy
przeplatane 10

Przeżyj to
sam

11

Jedność

11 sierpnia br. w Mielniku odbyło się spotkanie robocze ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza z prezesem Związku Polaków na Białorusi dr. Tadeuszem Kruczkowskim.

Prezes ZPB przedstawił najważniejsze, nurtujące problemy naszej organizacji. Zostały omówione: sytuacja prawna Polaków na Białorusi, formy współpracy i pomocy okazywanej przez polskie instytucje rządowe i organizacje pozarządowe. Szczególną uwagę zwrócono na kwestię zmian form okazywanej pomocy Związkowi w związku z zachodzącymi polityczno-gospodarczymi zmianami w naszym państwie.

Włodzimierz Cimoszewicz zadeklarował, że rząd polski, szczególnie poprzez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz placówki dyplomatyczne i konsularne, nadal będzie wspierał Polaków na Białorusi. Podkreślona została tu wyjątkowa rola Konsulatu Generalnego RP w Grodnie. Minister uważa, że powinna być znacznie zwiększona pomoc finansowa. Większość tej pomocy miałaby trafić na wsparcie oświaty (warto więcej uwagi zwrócić na studia podyplomowe, staże naukowe, kształcenie młodzieży polskiej na uczelniach białoruskich), kultury (promocja polskiej kultury na Białorusi poprzez występy współczesnych zespołów z Polski). Działalność gospodarczą ZPB, według ministra, ma polegać na tworzeniu struktury gospodarczej naszej organizacji wspólnie z firmami polskimi i polonijnymi. Podczas spotkania zostały przedstawio-

ne niektóre propozycje gospodarcze ZPB: m.in. utworzenie wspólnych firm przewozowych i turystycznych, otwarcie supermarketu w Grodnie, założenie filii banków polskich na Białorusi.

Wicepremier zgłosił propozycję poszerzenia sieci Domów Polskich ZPB w największych skupiskach Polaków, które mają być ośrodkami polskiej kultury i oświaty, działalności gospodarczej. Warto także, aby powstała i rozwijała się jedność organizacji polskich na Białorusi.

Nie pominięto sprawy wejścia Polski do Unii Europejskiej. Włodzimierz Cimoszewicz zapewnił, że rząd polski pamięta o Polakach na Wschodzie i obecnie zaczął rozpracowywać mechanizmy, które mają ułatwić przekraczanie rodakom granicy po wstąpieniu Polski do UE.

Minister się zgadza z opinią ZG ZPB, że Związek, jako organizacja kulturalno-oświatowa, nie może angażować się w walkę polityczną na Białorusi. W razie potrzeby w przyszłości mogłaby powstać organizacja polityczna na wzór AWP na Litwie.

Cimoszewicz uważa, że Białoruś nie może być w izolacji — muszą być obustronne kontakty na szczeblu wojewódzkim i ministerialnym, natomiast kontakty na szczeblu wyższym zaczęły się rozwijać po zmianach demokratycznych w naszym kraju.

Wicepremier pamięta o swoim rodowodzie, przekazał pozdrowienia wszystkim rodakom, a ZPB życzył dalszych sukcesów. Zapewnił prezesa Kruczkowskiego, że po otworzeniu się szerszych kontaktów jest gotów złożyć wizytę na Białorusi, a także odwiedzić Grodno i Grodzieńszczyznę.

Inf.wł.

POLSKA-BIAŁORUŚ

ISSN 1563-2933

HISTORIA

Ocalenie
niepodległości

15 sierpnia 1920r. na Warszawę zwrócone są oczy całej Polski. Pod Radzyminem, Ossowem rozstrzygają się losy niedawno odzyskanej niepodległości. Europa wstrzymuje oddech: czy „po trupie Polski” bolszewicy przeniosą na swoich bagnach obłądną ideę rewolucji światowej?

Zdaniem publicystki „ND” Małgorzaty Rutkowskiej, jeżeli zgadzamy się, że historia jest nauczycielką życia, to Bitwa Warszawska stanowi lekcję, której nie wolno nigdy zapomnieć. Uczy, że polską rację stanu trzeba często realizować wbrew opinii międzynarodowej. Ostrzeża, że polskie dążenia do prawdziwej niepodległości będą zawsze torpedowane przez siły, którym przeszkadza suwerenna Polska.

Bitwa Warszawska przypomina też, gdzie biją najważniejsze źródła mocy naszego Narodu. Zjednoczeni wokół odwiecznego dziedzictwa wiary katolickiej i zasad moralnych jesteśmy silni. Gdy dajemy się podzielić przestajemy się liczyć. Wiedzieli o tym ówczesni przywódcy polscy. Ocalili największy skarb Narodu, jakim jest niepodległość i własne państwo, którego nie zastąpi żadna ponadnarodowa unia — stwierdza publicystka „ND”.

RadioZet, AD

GOSPODARKA

Śmiertelne ulew

Ponad 20 osób zginęło w powodziach, które nawiedziły Europę Środkowo-Wschodnią

Najgorsza sytuacja panuje w niemieckiej Bawarii i Saksonii oraz w stolicy Czech — Pradze, gdzie tak wysokiego stanu wód nie było od 112 lat. Władze miasta zarządziły ewakuację kolejnych dzielnic. Do tej pory zagrożone domy opuściło ok. 200 tys. ludzi.

Czechy

Przez Pragę w Węławie płynie 35 razy więcej wody niż w normalnych warunkach. Ewakuują się mieszkańcy domów położonych na prawym brzegu rzeki — Starego Miasta i Josefova, a także bardziej odległych Holeszovic. Ludzie muszą wziąć z sobą najpotrzebniejsze rzeczy osobiste oraz zapas żywności na pięć dni. Do tej pory Węława podtopiła zabytkową wyspę Kampy i zalała nieco odległe od centrum dzielnice.

Rośnie poziom rzek i potoków w Karkonoszach, Górach Izerskich oraz w czeskich Beskidach. Tam pada najwięcej. Nawet do 70 litrów na metr kwadratowy. Bardzo powoli opadają wody na południu kraju. Władze apelują do zagranicznych turystów, by w najbliższym czasie zrezygnowali z podróży do Czech.

Niemcy

O podróży mogą też na razie zapomnieć mieszkańcy stolicy Saksonii, Drezna.

Lipsk. Niemcy

Woda, która zalała dworzec kolejowy, sięga kilku metrów. Przepływająca przez miasto Łaba, przekroczyła swój zwykły poziom o prawie pięć metrów. Pod wodą znalazła się część Starego Miasta z najcenniejszymi zabytkami. Ewakuowano ponad 30 tys. osób. Wielu mieszkańców, którzy zostali w swoich domach, pozabawionych jest prądu i połączenia telefonicznego. Nie działa komunikacja miejska.

W Bawarii najbardziej zagrożona jest Pasawa, położona u ujścia dwóch rzek do Dunaju. Duża część miasta znalazła się pod wodą. Poziom Dunaju przekroczył rekord sprzed 50 lat. Niemieckie władze obiecują szybką pomoc dla powodziarzy. Rząd zamierza prze-

znaczyć 100 milionów euro na nisko oprocentowane kredyty.

Austria

Liczba ofiar śmiertelnych powodzi wzrosła do siedmiu.

Na dużych obszarach wystąpiły przerwy w dostawach energii elektrycznej. W okolicy Linzu zamknięto dwie autostrady. Pod wodą znalazła się zabytkowa starówka miasteczka Ybbs w Dolnej Austrii — Dunaj osiągnął tu rekordowo wysoki, nie notowany jeszcze w historii poziom: prawie 8,5 m.

Najgorsza sytuacja powodziowa panuje w okolicach Salzburga i w Górnej Austrii. Zerwanych zostało tam wiele mostów, woda zalała drogi i trasy kolejowe

Austria

Na jeden z ulic Pragi

oraz linie telefoniczne. Straty wyrządzone przez powódź już dziś są oceniane na miliardy euro.

Rosną obawy, że od strony Czech może nadejść kolejne niebezpieczeństwo. Uważa się, że jeśli wały przeciwpowodziowe w Czechach nie wytrzymają, następna fala może zalać austriackie miejscowości Lit-schau i Schoenau. Trwa ewakuacja ludności z miasteczka Perg, Schwertberg i Eferding.

W Dolnej Austrii walczy z powodzią ponad 10 tys. strażaków, żołnierzy i ochotników Czerwonego Krzyża.

Polska

Minister spraw wewnętrznych i administracji Krzysztof Janik zapewnił,

że nie ma powodów do niepokoju, gdyż polskie rzeki, a także zbiorniki retencyjne — w tym na południu kraju — mogą jeszcze przyjąć dużo wody.

Krzysztof Janik dodał, że strefa opadów przemieszcza się znad Polski południowo-zachodniej i południowej na północny wschód. Zapewnił też, że podległe mu służby ratownicze, jak straż pożarna, czuwają i zostały wyposażone w nowe zapasy sprzętu. Planowana jest budowa kilkudziesięciu nowych zbiorników retencyjnych.

Minister jednak przyznał, że w niektórych miastach i innych miejscowościach po bardzo intensywnych opadach kanalizacja okazała się nieefektywna.

„GW”, Onet, RadioZet, AD

Pakiet antykryzysowy

Budowa autostrad, a także błędy popełnione w czasie skupu zbóż to główne tematy poruszane podczas ostatniego posiedzenia Rady Ministrów. Minister Grzegorz Kołodko błyskawicznie przedstawia nowe projekty.

Nowe elementy pakietu antykryzysowego ministra finansów to wyciągnięcie ręki do przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, zatrudniających ponad tysiąc osób. Molochy będą mogły poddać się restrukturyzacji. Chodzi o umorzenie długów czy zmniejszenie zatrudnienia. Chodzi o duże przedsiębiorstwa, takie, które mają ogromne znaczenie dla nie tylko lokalnych społeczności. A które teraz są albo

Grzegorz Kołodko

w stanie upadłości albo w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Rząd chce je wspomóc, by nie dopuścić do lawiny upadków.

Przykład — Stocznia Szczecińska, której sytu-

acja była zresztą bezpośrednim powodem opracowania tego projektu. Przewiduje on, że budżet państwa mógłby wspomóc badanie sprawozdań finansowych i wycenę majątku restrukturyzowanych firm, inwestycje rozwojowe, bieżącą działalność oraz pożyczki i poręczenia.

Pracownicy, zmuszeni do odejścia, mogą liczyć na półroczny kontrakt szkoleniowy. Wynagrodzenia będą dostawać bez konieczności wykonywania pracy.

Rewolucyjne zmiany w prawie upadłościowym. Dla małych i średnich firm będą pożyczki i poręczenia kredytowe. Banki odwracają się do nich plecami, bo nie mają odpowiednich zabezpieczeń, a jedynie pomysły. W ciągu czterech lat ma

na to pójść trzy miliardy złotych ze środków krajowych i unijnych.

Taką pomoc firmy mogłyby dostawać do końca 2003r. Warunek: muszą przygotować dobry plan restrukturyzacji i dogadać się z wierzycielami.

W ciągu najbliższych kilku lat ma powstać ponad 500 km autostrad. Na budowę zaciągnięte zostaną gigantyczne kredyty, a prawo tak zmienione, by inwestycji nie hamowały zezwolenia czy protesty. To wszystko przyszłość.

Pałacą sprawą są problemy w skupach zbóż. Rząd ma przywrócić się popełnionym błędom i niewykluczone, że pociągnie do odpowiedzialności winnych.

Gazeta.pl, AD

ŚWIĘTA I HISTORIA

Dziękczynienie za plony

15 sierpnia przypada święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, znane w polskiej tradycji jako święto Matki Bożej Zielnej. Jest to jedno z najważniejszych świąt w liturgii Kościoła katolickiego.

Obchodzone od V wieku należy do najstarszych świąt maryjnych. Przypomina Wniebowzięcie Marii jako nieśmiertelnej Matki Syna Bożego.

Kościół zachodni świętuje je 15 sierpnia, a Kościoły wschodnie, zachowując kalendarz starego stylu (juliański) — trzynastą dni później, 28 sierpnia.

W Jerozolimie obchody święta Wniebowzięcia odbywały się w kościele położonym w pobliżu Ogrodu Oliwnego, gdzie znajdował się grób, z którego — jak głoszą — Maria została wzięta do Nieba.

W VI wieku cesarz bizantyjski Maurycy polecił obchodzić to święto w całym Kościele wschodnim; w VII wieku pod wpływem klasztorów wschodnich święto przeniesiono do Kościoła rzymsko-katolickiego. Papież Pius XII ogłosił 1 listopada 1950r. prawdę o Wniebowzięciu Najświętszej Marii Panny jako dogmat katolicki.

W Kościele katolickim dni poprzedzające uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny są tradycyjnie okresem pielgrzymek do sanktuariów maryjnych, a u unitów i prawosławnych święto Zaśnięcia Marii jest poprzedzone czterdnastodniowym postem.

Pielgrzymowanie jako forma pobożności sięga początków chrześcijaństwa, a apogeum przeżywało w średniowieczu. Ponowne odrodzenie ruchu pątniczego nastąpiło w Europie

w XVIII wieku. Największa coroczna pielgrzymka pieszka na Jasną Górę, wyruszająca 6 sierpnia z Warszawy, została zapoczątkowana w 1711r.

W tradycji ludowej święto 15 sierpnia jest nazywane świętem Matki Bożej Zielnej. Jest ono dziękczynieniem za zebrane plony. Tego dnia przynosi się do kościoła do poświęcenia barwne bukiety złożone ze zbóż, warzyw, owoców, kwiatów i ziół.

W Polsce Dzień Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny decyzją komunistycznych władz przestał być wolny od pracy w 1955r. W maju 1989r. Sejm RP przywrócił to święto jako dzień ustawowo wolny.

Największe uroczystości w dniu Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, z udziałem przedstawicieli parlamentu i Episkopatu Polski oraz licznych pielgrzymów, odbywają się na Jasnej Górze w Częstochowie.

FOTO W Głosie

Profesor Andrzej Stelmachowski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, które było organizatorem kolonii dla białoruskich Polaków, odwiedził 8 sierpnia br. Przasnysz (m. w pn. cz. Wysoczyzna Ciechanowska, nad Węgielką — red.). Tu w internacie Zespołu Szkół Zawodowych młodzi Polacy (w wieku od 8-15 lat) wypoczywali, a także mieli bazę, z której wyruszali, aby poznawać różne rejony Polski.

Na pożegnanie z Przasnyszem, który, zdaniem prof. Stelmachowskiego, wiedzie prym wśród innych miejsc w kraju, gdzie wypoczywały dzieci z Białorusi, koloniści wystąpili z programem słowno-muzyczno-tanecznym na miejskim rynku. Mieszkańców miasta szczególnie wzruszała śpiewna polszczyzna i wschodni akcent w dobrze znanych każdemu od lat dziecięcych wierszach Konopnickiej czy Brzechwy. Dzięki pomocy licznych sponsorów (po-słów: Ł. M. Abgarowicza i Z. Deptuły, miejscowych biznesmenów: T. Fatygi, J. i A. Kaczorów, C. Wojnarowskiego, P. Nożyńskiego, H. i M. Zembruskich, T. i W. Kacprzaków, P. Guzanowskiego, właściciela piekarni „Klementynka”, samorządów Miasta Przasnysza i powiatu przasnyskiego) dzieci z Białorusi mogły dużo więcej zobaczyć i przyjemniej spędzić czas, aniżeli pozwalały na to te środki, którymi dysponował główny organizator kolonii.

Mariusz BONDARCZUK, fot. autora

Wszystko zależy od zwykłego człowieka

- uważa Stanisław Szuszkiewicz

12 sierpnia br. Grodno odwiedził Stanisław Szuszkiewicz, pierwszy kierownik niepodległej Białorusi. Aktualnie jest on liderem Białoruskiej Socjaldemokratycznej Hromady i o politycznej emeryturze nie myśli. Po spotkaniu z grodnianami, które odbyło się w siedzibie Białoruskiego Frontu Ludowego, zgodził się udzielić wywiadu Głosowi.

Na Białorusi są bardzo popularne idee socjaldemokracji, jeżeli się nie myli, to działają w naszym kraju aż 6 partii uważających się za socjaldemokratyczne. Dlaczego tak się dzieje?

Pierwsza białoruska partia, która powstała w 1903r. Białoruska Rewolucyjna Hromada wówczas faktycznie stała na pozycjach socjaldemokracji. Tak więc możemy mówić o pewnej tradycji. Oprócz tego, większości ludności Białorusi są bardzo bliskie idee socjaldemokracji. Dlatego socjaldemokracja jest popularna, ale większość z tych, którzy nazywają siebie socjaldemokratami, nie mają w rzeczywistości nic wspólnego z tą ideą. Ktoś po prostu szuka siebie, inni - korzyści politycznych, płynących z identyfikacji... Jest to bardzo złożony problem, ale widzę właśnie te dwa powody prawdziwej przyczyny istnienia aż tylu partii socjaldemokratycznych. Oprócz tego, pewną rolę odgrywają ambicje liderów. W jednej partii zwykle jest jeden lider, a u nas liderów jest znacznie więcej niż partii.

Obecnie istnieje możliwość zjednoczenia Białoruskiej Socjaldemokratycznej Hromady, Partii Kobiet „Nadzieja” i Białoruskiej Socjaldemokracji. Do dnia dzisiejszego przychylnie patrzył Pan na plany utworzenia zjednoczonej partii socjaldemokratycznej...

- Byłem i jestem zwolennikiem zjednoczenia. Dobrze rozumiem, że bez zjednoczenia niczego nie osiągniemy, ale zjednoczenie musi odbyć się na podstawie pewnych ideologicznych i organizacyjnych zasad oraz wypracowanego mechanizmu. Zaproponowaliśmy mechanizm, dzięki któremu nie zniszczymy tego, co teraz mamy. Mówimy: „Jeżeli nie jesteście zgodni z proponowanym przez nas mechanizmem zjednocze-

nia, zaproponujcie coś innego.” A nam stawiają warunki, żądają naruszenia naszego statutu... Zjazd zjednoczeniowy może odbyć się w ciągu miesiąca po decyzji Rady Centralnej, bo tak jest zapisane w naszym statucie. Nie możemy przecież być jak pionierzy, ustawiając się w szeregu krzyżem: „Zawsze gotowi!”

Zbliża się termin wyborów samorządowych. Jakie są szanse kandydatów opozycyjnych?

- Wracając do pytania o zjednoczeniu. Jeżeli odchodzi się na warunkach proponowanych przez naszych kolegów, to żadna z tych partii, łącznie z nowo powstałą, nie będzie mogła zgodnie z ustawodawstwem uczestniczyć w wyborach samorządowych. Co do wyborów... Będzie to kolejna farsa. Oceniam wybory samorządowe wyłącznie jako kampanię, dzięki której można bardziej efektywnie pracować z ludźmi. Ale podkreślę, że jeżeli obrany zostanie nieodpowiedni mechanizm zjednoczenia, to żadna z tych partii, w tym i nasza, nie będzie mogła uczestniczyć w wyborach.

Czy Białoruska Socjaldemokratyczna Hromada podjęła już decyzję o uczestnictwie w wyborach samorządowych?

- Tak. Rada Centralna podjęła decyzję o uczestnictwie w wyborach samorządowych.

Ostatnio stosunki pomiędzy Rosją a Białorusią są bardzo napięte. 14 sierpnia w Moskwie odbędzie się kolejne spotkanie prezydentów Białorusi i Rosji. Czy zdola Aleksander Łukaszenko poprawić stosunki z rosyjskim kierownictwem?

- Ze stosunkami pomiędzy kierownictwem Rosji a Białorusią to mit. Te stosunki zupełnie się nie zmieniły. Rosja zachowuje się dokładnie tak samo, jak zachowywała się wcześniej. Nie może wykształcony prezydent wielkiego kraju przytakiwać głupotom. To jest fakt. On po prostu powinien odciąć się od nich. Putin to zrobił. Faktycznie powiedział Łukaszenko: „Nie płacz much z kotletami.” Nigdy kierownik państwa nie powiedział czegoś podobnego do kierownika innego państwa. Putin pozwolił sobie na to, bo zmęczył go ten eklektyzm, ta

absurdalna mieszanka prawosławnego ateizmu i kołchozowo-sowchozowej gospodarki rynkowej. Zdemonstrował, że nie ma z tym nic wspólnego. Ale Rosja kontynuuje tę samą politykę co wcześniej. Dlatego kiedy wszyscy zachwycają się wypowiedziami Niemcowa lub Ragozina, które pojawiły się w prasie białoruskiej, zawsze chcę podkreślić, że jest to pozycja imperialna, imperialny punkt widzenia... Nam mówią: „Kiedy was „zjemy”, kiedy przyłączymy was do siebie, będziecie mieli więcej wolności i demokracji niż macie obecnie.” Ale wtedy nie będziemy mieli własnego państwa! Dlatego niech oni sobie cieszą się w swoim państwie, my zaś w swoim.

Lecz nieporozumienia pomiędzy Rosją a Białorusią są. Pierwsze, co przychodzi na myśl, to konflikt dotyczący udziału rosyjskiego biznesu w prywatyzacji. Jest to najbardziej widoczne.

- Prywatyzacja została zatrzymana na podstawie dekretu Łukaszenki, bo ustawę o prywatyzacji przyjęła Rada Najwyższa Białorusi. Wtedy wszyscy cieszyli się z zatrzymania „szalonej” prywatyzacji, a teraz chcą nas dołączyć do „szalonej” prywatyzacji spotęgowanej dziesięciokrotnie. Rosjanie u siebie już wszystko sprywatyzowali, więc teraz chcą zrobić to samo na Białorusi. Nie trzeba mieć zbędnych iluzji. Nie ma nic progresywnego w pozycji rosyjskiej. Putin oświadczył, że umowa o państwie związkowym jest sprzeczna z konstytucjami Rosji i Białorusi. Ale gdzie oni byli wcześniej? Modlili się do Jelenia? A teraz przyszedł Putin i niby się odciął od tej umowy, ale w zasadzie nic się nie zmieniło. Rosja nadal chce panować na Białorusi. Taki ma interes i tak jest zapisane w doktrynie polityki zagranicznej Rosji.

W wydanej niedawno Pana książce „Neoko-

PERTRAKTACJE

munizm na Białorusi” określa się dzisiejszy ustroj Białorusi jako neokomunistyczny. Czy takie określenie jest trafne?

- Żeby się przekonać, wystarczy porównać postulaty komunizmu z tym, co jest propagowane obecnie na Białorusi.

Czy prawdą jest, że były głowa państwa otrzymuje emeryturę, równoważącą wartość wynoszącą 2 dolary?

- Te pytania już mnie bardzo znudziły. Jeden z profesorów z Harvardu nawet przysłał mi list. „Przeczytałem w New York Times o twojej emeryturze i chcę ci pomóc” — napisał do mnie. Jest moim starym przyjacielem. Więc wysłał mi pieniądze. Była to o tyle niezręczna sytuacja, bo otworzyłem tę kopertę podczas posiedzenia Rady Centralnej... Moja dzisiejsza emerytura jest najmniejsza na Białorusi. Jej wysokość została ustalona przez dekret Łukaszenki, który wydając rozporządzenie nie uwzględnił inflacji. Przecież on nie rozumie, co to jest inflacja! Zresztą wielokrotnie deklarował, że wstrzyma inflację... Dlatego moja emerytura, emerytura byłego głowy państwa, wynosi teraz 1,7 USD. Próbowaliśmy zwracać się do sądu, ale nie przyniosło to żadnego skutku...

Dzięki tej emeryturze znalazł się Pan w Księdze Rekordów Guinnessa?

- Nieoczekiwanie powstał problem. Były prezydent Sierra-Leone, który doszedł do władzy w wyniku przewrotu wojskowego, w ogóle jest pozbawiony emerytury. Dlatego sytuacja teraz jest badana.

Niejednokrotnie słyszałem oskarżenia pod Pana adresem, że oto Szuszkiewicz oddał władzę, a zamiast zabawy w demokrację, powinien był walczyć o nią wszelkimi możliwymi sposobami, bo było to korzystne dla

Stanisław Szuszkiewicz

Białorusi. Co Pan myśli o tych zarzutach?

- Nie byłem przygotowany do robienia jakichś przewrotów i do walki o władzę za cenę odrzucenia od demokracji. Zresztą w 1994r. Łukaszenko zwyciężył w sposób demokratyczny. Dopiero potem zaczął działać wbrew prawu. Zresztą została odsunięta od władzy w wyniku impetu, gdyby nie stanowisko Rosji... Ale chciałbym usłyszeć, co by o mnie mówili, gdybym zachował władzę w wyniku przewrotu stanu. Pewnie byłoby to jeszcze gorsze przekleństwo, niż słyszy się teraz pod adresem Łukaszenki.

Wyniki badań socjologicznych i nawet wyniki wyborów prezydenckich z 1994r. świadczą o tym, że jest Pan na Grodzieńszczyźnie bardziej popularny niż w pozostałych częściach kraju. Dlaczego tak jest?

- Nie znam odpowiedzi na to pytanie. Jednak bardzo mnie to cieszy, bo lubię Grodzieńszczyznę. Nie często tu bywałem, ale kraj nadniemeński bardzo lubię, chociaż sam mieszkam we Wschodniej Białorusi.

Kiedy był Pan kierownikiem Białorusi, stosunki z Polską były bardzo dobre. Dlaczego teraz jest inaczej?

Czy dzisiejsza władza nie jest zainteresowana w dobrych stosunkach z Polską?

- Dzisiejsza władza wrogo ustosunkowała się nie tylko do Polski, ale do całej Europy. Przyjaźni się tylko z tymi reżimami, które są przeciwnie istocie człowieka. Dlatego szanuje się u nas takich ludzi jak Saadam Husajn i podobnych do niego. Szukają po prostu podobnych do siebie, tych którzy mają nieograniczoną władzę, i z nimi się przyjaźnią.

Zwykły człowiek, który jest bardzo zmęczony pogorszeniem się ciągle sytuacji gospodarczej oraz bezprawiem, często pyta: „Kiedy to się wszystko skończy, kiedy będzie lepiej?”

- Wbrew pozorom wszystko zależy od tego zwykłego człowieka. Kiedy on będzie zachowywał się w sposób zdecydowany, kiedy zacznie się kierować własnym rozumem, a nie szablonami, które są proponowane mu przez państwowe media. Ale kiedy ludzie mówią, że wszystko w porządku, „najważniejsze, że nie mamy wojny”, to jeszcze długo będziemy żyć tak, jak teraz.

Dziękuję za rozmowę.
Rozmawiał
Andrzej ODLANICKI

Brak wzajemności

ślił Łukaszenko — Nie raz już mówiłem, że Związek nie może być budowany na zasadach niszczenia suwerenności Białorusi i Rosji, lecz powinien być budowa-

ny na zasadach równości. Przedstawiciele opozycji białoruskiej podkreślili, że nie może być mowy o wspólnym państwie z Rosją. Przywódca Partii Liberal-

no-Demokratycznej Siergiej Gajdukiewicz powiedział, że jeśli władze odrzucą tę propozycję, mogą liczyć na poparcie opozycji w walce o utrzymanie suwerenności kraju.

Prawie połowa mieszkańców Mińska — 49 proc. opowiada się za niezależnością Białorusi. Tylko jedna trzecia — 34 proc. ankietowanych popiera integrację z Rosją, w ramach Związku Białorusi i Rosji, a 17 proc. pytanych nie miało własnego zdania na zadawane pytanie.

Ankieta została przeprowadzona przez BelPAN wśród 500 mieszkańców stolicy Białorusi.

WP, AD

<http://glos-znad-niemna.virtualave.net>

Ceny paliw 15 sierpnia 2002

AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu „Bielnieftiechim”			
665	830	950	640
0,36*	0,45*	0,52*	0,35*
Stacje kompanii „LUKOIL”			
600	810	865	580

* cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny

Kurs walut Banku Narodowego 9.08.2002

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1838,00	525,88	58,27	441,67	1816,85

Informacji udzieliła służba
SPAS001 tel. 001

GNACOO1

Potęga Kresów

VIII Festiwal Kultury Kresowej — Mrągowo 2002

ciąg dalszy ze str. 1

Program

Tegoroczny festiwal, chociaż z powodów finansowych był skrócony, miał ciekawy i zróżnicowany program: muzyka, kiermasze (malarstwo, rzeźba, rękodzieło — koronki, palmy wileńskie i grodzieńskie, haft, wycinanki, ceramika), wystawy (plakat festiwalowy, fotografia), występy zespołów, kiermasze autorskie książek i wydawnictw kresowych na Placu Piłsudskiego. Ulicami miasta, na których byliśmy serdecznie witani przez mrągowian, odbył się korowód uczestników.

10 sierpnia w amfiteatrze, gdzie przez TVP po raz pierwszy został ustawiony telebim, z którego przemawiali do nas rodacy (realizacja Agaty Młynarskiej), odbył się występ artystów.

Kresy ożyły

Nina Terentiew, Ryszard Soroko

Ryszard Soroko:

- Rzewna jak dzwon, mo-
wa z tych stron,
Gdzie moich dziadów
przetwał ślad,
Matki mej pieśń, brzmi
w duszy gdzieś,
Już od kolebki z młodych
lat...

To dla tej mowy, to dla tej
kultury, to dla wszystkich
wspaniałych ludzi, którzy
pozostali, gdy granica prze-
skoczyła pewnej nocy, a któ-
rzy pielęgnują polskość
w swoich rodzinnych gniaz-
dach jest ten festiwal.

Nino, czuję jak mocno bi-
je twoje serce, wszak ty je-
steś matką tego festiwalu.
Czy tobie też tak słodko na
sercu, widząc tylu wspania-
łych ludzi?

Nina Terentiew:

- Bije mi serce błogo i ra-
dośnie, a zarazem smutno,
ale przede wszystkim je-
stem niezwykle zaszczycona
osobiście i jest zaszczycona

telewizja publiczna, że mo-
że być nazwana matką ta-
kiego festiwalu, że możemy
milionom Polaków w kraju
pokazać jak kochają Pol-
skę, jak są z nią blisko na-
si kochani kresowiaczy.
Z wielkiej miłości zrodziło
się dziecko, którym jest fe-
stiwal, jest piękne i mam
nadzieję, że będzie się roz-
wijało, a więc dzisiaj płacz-
my, wzruszamy się, tęsk-
nimy, ale przede wszyst-
kim radujemy się, że jeste-
śmy razem.

Po tych słowach publicz-
ność, która wypełniła amfi-
teatr po brzegi, i artyści po-
łączyli się we wspólnym
uniesieniu aż do głębokiej
nocy — radość, łzy, uśmie-
chy, pieśń, taniec, piękna
pogoda, blask jeziora —
niepowtarzalna aura...

Polacy z Białorusi godnie
zaprezentowali swój doro-
bek artystyczny, na który
złożyły się występy chóru
"Głos znad Niemna", kier.
Wiktor Adamowicz, zespołu

"Wierzbą" z Brasławia

"Grodzieńskie Słowiki"

Główni bohaterowie VIII FKK:

- 21 zespołów estradowych z 7 krajów (Białoruś, Ukraina, Litwa, Łotwa, Rosja, Szwecja, Polska), ok. 344 wykonawców
- 3 artystów plastyków
- 9 twórców rękodzieła artystycznego
- 6 przedstawicieli prasy Związków Polskich

Koncert w Amfiteatrze:

- prowadzenie: Agata Młynarska TVP, Dominik Kuźniewicz — Wincuk — Litwa; Anna Adamowicz — Ciotka Franukowa

Reżyseria: Jacek Kujawski

- Dyrektor artystyczny form scenicznych — Nina Terentiew — 2 Program TVP

Organizatorzy festiwalu:

- Starosta Mrągowski Ryszard Soroko
- Centrum Kultury i Turystyki w Mrągowie — dyrektor Jerzy Stankiewicz

"Kwiaty Grodzieńskie"

Reprezentacyjny chór ZPB "Głos znad Niemna"

"Chabry" z Grodna

Tamara Undrul z Brasławia i Tatiana Larijonowa z Lidy

Danuta Olszewska z Grodna

Głosowi

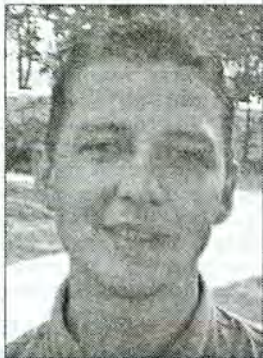
Anna Adamowicz, wykładowca Wileńskiej Rolniczej Szkoły Wyższej:

- Szkoda, że program koncerto-
wy w amfiteatrze trwał jeden
dzień. To był wyczyn karkołomny,
dlatego że w jednym dniu nie moż-
na pokazać dorobku zaproszonych
zespołów, lecz mimo wszystko arty-
ści, którzy tu przyjeżdżają są tak
wspaniali, że festiwal po prostu
nie mógł się nie udać. Dlatego za-
wsze w Mrągowie czuję się nalado-
wana dobrymi emocjami. Przecież
mimo wszelkich dyskusji odnośnie
Karty Polaka i obywatelstwa, cho-
dzi nam przede wszystkim o to, by
nas uznano za Polaków, a nie na-
zywano "po pochodzenia polskiego".

Lech Suchomłynow, prezes ZG Polskiego Towarzystwa "Odrodzenie" w Bierdiansku:

- W Berdiansku nie ma etnicz-
nych Polaków, jak we Lwowie,
Tarnopolu czy Kijowie. Znaleźli się
tam w wyniku migracji, przeważ-
nie wracając z Kazachstanu i Sy-
berii. Polonia jest bardzo zróżnico-
wana, lecz wszystkich łączy idea
odrodzenia polskość. W większości
Polacy są bardzo zasymilowani,
ale w mieście, gdzie mieszka ponad
40 narodowości, my jesteśmy naj-
bardziej zorganizowani i aktywni.
Na szczęście, dobrze nam się
współpracuje z władzami, mies-
kańcy Berdianska nie mają żad-
nych uprzedzeń wobec Polaków.

Nasza organizacja istnieje już prawie dziesięć lat i jestem dumny, iż w tym okresie zdołaliśmy zainicjować proces odrodzenia parafii katolickiej. Dzięki temu, w tej chwili mamy prawie wybudowany kościół na dwa tysiące osób — nasz największy sukces. Ponadto, od grudnia mamy Dom Polski, to trzypokojowe mieszkanie, które wyposażyliśmy na własny koszt. W domu jest klasa do nauki języka polskiego, świetlica i pokój dla gości. Staramy się, by każdy mógł tu realizować swoje zainteresowania.

Uczestnicząc w Festiwalu Kultury Kresowej, przede wszystkim deklarujemy swoją polskość, ponieważ mieszka-
jąc daleko od granicy polskiej (około 2 tys. km), codziennie
musimy udowadniać sobie i innym, że jesteśmy Polakami.

Rozmawiała Halina EJSZMONT

Szkoła na wakacjach

Jak można przyjemnie i z pożytkiem spędzić wakacje? Najlepiej połączyć odpoczynek z nauką. Udało się to zrobić uczestnikom V Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej, która w dniach 8-26 lipca br. otworzyła swe drzwi w Siedlcach.

Jej organizatorami wystąpili: Instytut Filologii Polskiej Akademii Podlaskiej, Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Siedlcach przy współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Uczestnikami Szkoły byli studenci i aspiranci filologii polskiej, wykładowcy oraz nauczyciele języka polskiego z pięciu krajów: Białorusi, Estonii, Łotwy, Ukrainy i Macedonii.

Podczas uroczystego rozpoczęcia Szkoły na Sali Obrad Urzędu Miasta wszystkich serdecznie powitał kierownik Szkoły prof. dr hab. Antoni Czyż. „Od czasu powstania Szkoły — podkreślił — jeszcze nie było tak licznej (ponad 75 osób) grupy uczestników”. Wiceprezydent miasta Jerzy Myszkowski krótko zapoznał

Uczestnicy V Szkoły Letniej

zgrupowanych z historią Podlasia i Siedlec. Dyrektor Siedleckiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Jacek Grabiński pogratulował piątej rocznicy oraz życzył uczestnikom udanego pobytu. Wykład inauguracyjny prof. dr hab. Antoniego Chojnackiego rozpoczął zajęcia Szkoły.

Zwykle zajęcia rozpoczynały się o 9.00 i trwały do obiadu. Czasami nawet po południu mieliśmy jakiś wykład. I zawsze było coś ciekawego, jak na przykład spotkania z malarzem prof.

dr. hab. Czesławem Ciapalą, wykłady dr. Sławomira Sobieraja, zajęcia z logopedii z Renatą Biardzką czy metodyki — z Anetą Adamiak.

Oprócz zajęć program pobytu przewidywał różnego rodzaju wycieczki, imprezy, spotkania towarzyskie. Zwiedzaliśmy Starówkę, Zamek Królewski w Warszawie, pałac na wodzie w Łazienkach. Wyjazd do Kazimierza Dolnego dostarczył nam nie tylko wspaniałych wrażeń, dowiedzieliśmy się również

o życiu i twórczości Marii Kuncewiczowej (w Kazimierzu znajduje się dom pisarki). Odwiedziliśmy Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej, dworek rodzinny Kraszewskiego w Romanowie. Zobaczyliśmy kościół unicki w Hannie (jedyne w Polsce kościoły, którego ściany i sufit są z płótna), prawosławny klasztor w Jabłecznej oraz cudowny obraz Matki Bożej w Kodniu. Nie tylko podziwialiśmy malownicze krajobrazy Podlasia, a także mogliśmy się zapoznać z folklorem ziemi siedleckiej (jak również całej Polski, Europy, Kanady oraz Ameryki) podczas X Międzynarodowego Festiwalu Pieśni, Tańca i Folkloru, który na początku lipca odbył się w Siedlcach.

Trzy tygodnie minęły bardzo szybko. A to znaczy, że pobyt był udany.

Olesia Karpuk

PS. W imieniu naszej grupy chciałabym podziękować Barbarze Stelingowskiej i Tadeuszowi Gocowi za opiekę i poświęcenie się dla nas.

Mój udział

Poloniada 2002

Bardzo lubię kulturę, historię i język polski. Mam polskie korzenie. Dlatego biorę udział w różnych konkursach polonijnych. Uczestniczyłam w Poloniadzie 2002. Napisałam pracę pod tytułem: „Czego oczekujesz po nowym tysiącleciu? Opisz własne wizje, przypuszczenia, nadzieje i obawy, odnoszące się do przyszłości świata i swojej ojczyzny - Republiki Białorusi”. W tym referacie poruszyłam zagadnienia gospodarki i ekologii, pisałam o przyszłości i czasie teraźniejszym, o problemach świata i o swoim życiu. Zostałam zakwalifikowana do finału i w dniach 5-8 lipca byłam na sympozjum w Warszawie, gdzie dostałam dyplom za trzecie miejsce. Jestem bardzo zadowolona z pobytu w Warszawie. Zaprzyjaźniłam się z młodzieżą z różnych krajów. Na Poloniadzie panowała cudowna atmosfera, była ona naprawdę wspaniałą! Pragnę złożyć gorące podziękowania organizatorom Poloniady Fundacji Młodej Polonii, a szczególnie Józefowi Kaczmarkowi. Również chcę serdecznie podziękować nauczycielom języka polskiego w Domu Polskim w Mohylewie.

Oby jak najwięcej takich wspaniałych konkursów!

Janina SIELICKA

Janina Sielicka

Polacy w Miorach

Oddział ZPB w Miorach powstał w 1995r. Jego pierwszym prezesem był Oleg Guszcza. Obecnie urząd ten sprawuje Halina Szokiel. Aktualnie do oddziału należy ok. 70 członków. Siedziba ZPB mieści się w szkole muzycznej, w której wynajmowane są klasy do nauki języka polskiego. Na zajęcia, prowadzone wieczorem w formie fakultatywnej, uczęszcza 70 dzieci i 30 dorosłych. Wszyscy uczniowie mają bezpośredni dostęp do książek w języku polskim, ponieważ w Miorach działa Biblioteka Literatury Polskiej. Jej oddział znajduje się w Bibliotece Miejskiej.

Początki działalności były trudne. Nie było żadnej pomocy ani pieniędzy, wszystko opierało się na entuzjazmie. Pomagali ludzie w starszym wieku. Właśnie oni opowiedzieli o żołnierzach Wojska Polskiego, którzy zginęli podczas walk radziecko-polskich w 1920r., oraz o kolumnie wybudowanej ku czci 3 Maja.

Uporządkowaliśmy cmentarz, regularnie odwiedzaliśmy kolumnę — powiedział Głosowi Oleg Guszcza. — Wtedy było dużo starszych osób, chętnych do wstąpienia do ZPB. Pociągły one za sobą młodszych i tak właśnie zaczęła się działalność naszego oddziału.

FOTO W Głosie

W dniach 2-4 lipca br. niedaleko miejscowości Wołpa odbył się Złoty Turystyczny zorganizowany przez Klub Sportowy „Sokół” z udziałem Towarzystwa Młodzieży Polskiej.

W zawodach wzięły udział drużyny z Oszmiany, Nowogródka, Grodna, Wolkowskiej, Widzów. Poza tym, prywatnie przybyli i uczestniczyli w imprezie goście z innych miast Białorusi oraz Polski. Niestety, nie dojechały drużyny z Lidy, Brześcia, Międzyzłota. Pierwszy dzień zlotu był dniem integracji. Wspólna zabawa, śpiewanie przy ognisku było dobrym odpoczynkiem przed zawodami. Następnego dnia od rana zaczęła się „bitwa” o puchar zlotu. Bieg z przeszkodami, sztafeta turystyczna, przeciąganie liny, piłka nożna potrzebowali dużego wysiłku. Ale cudowna pogoda, ciepła woda w jeziorze oraz świeże powietrze szybko przywrócili stracone siły i energię. I już wieczorem, kiedy słońce poszło spać, przy ognisku odbył się konkurs piosenki polskiej. W ostatnim dniu podliczono wyniki. Puchar dostała drużyna z Oszmian, drugie miejsce zajęła drużyna z Nowogródka, grodzieńska drużyna była trzecia.

Był to pierwszy takiego rodzaju zlot. Celem jego przede wszystkim było zintegrowanie Polaków z Białorusi. Trzeba przyznać, że się udało i chciałoby się wierzyć, że za rok będziemy mieli okazję znów spotkać się, rywalizować, a również poznać nowe osoby.

Julia MAKAREWICZ

Związkowcy przy kolumnie 3 Maja

Członkowie ZPB bardzo często zbierają się na wspólne spotkania.

Organizujemy wspólny opłatek,

3 maja zawsze jeździmy do Leonpola — podzieliła się informacją Halina Szokiel. — Tam się znajduje kolumna zbudowana ku czci 3 Maja, odnowiliśmy ją, zbieraliśmy pieniądze, a wtedy pomagali siłą roboczą. Stało się już tradycją, że co roku zbieramy się tam nad rzeką, wspólnie się modlimy, później rozpalamy ognisko. W tym roku odnowiliśmy 10 grobów żołnierzy polskich poległych w wojnie 1920r. oraz postawiliśmy krzyże. 7 kwietnia br. zorganizowaliśmy uroczystość. Tego dnia odbyło się odsłonięcie odnowionych grobów. Przyjeżdżał biskup, była odprawiona msza św., poświęcono pomniki na cmentarzu. A wszystko to dzięki współpracy władz lokalnych, dyplomatów polskich, ZPB i finansowemu wsparciu Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Dzisiaj, po upływie siedmiu lat od rozpoczęcia działalności, nie sposób pominąć wkładu Olega Guszczy i Haliny Szokiel w odrodzenie polskości na tych terenach. W ich działalności zdecydowanie dominuje chęć wszczęcia nowego pokolenia odrobiny polskości, kładąc nacisk na znajomość tradycji i naukę języka polskiego.

Irena KULIKOWSKA

WCZASY

Podarujmy dzieciom lato

Pod takim hasłem zorganizowano kolonię dla 20 dzieci z Grodna. Organizatorami tego przedsięwzięcia byli: Stowarzyszenie gmin i powiatów małopolskich, metropolita krakowski ks. kard. Franciszek Macharski, ks. kard. Marian Jaworski, prezydent miasta Krakowa Kazimierz Barczyk.

Pobyt nasz uroczystość rozpoczął się na Sali Obrad Rady Miasta Kraków. To królewskie miasto oczarowało nas swoimi zabawkami. Codzienny hejnał na wieży Kościoła Mariackiego był jego wizytówką. Mieszkałymiśmy naprzeciwko Wawelu, nad drugim brzegiem Wisły, pozwoliło nam to zajrzeć w same serce polskiej historii i kultury. Zwiedzanie Muzeum Narodowego w Sukiennicach, Wawelu, Muzeum Czartoryskich poszerzyło naszą wiedzę o Krakowie i Polsce.

W ZOO mogliśmy zobaczyć nie tylko różne zwierzęta, ale i podziwiać cudowną roślinność. Wszyscy byliśmy zachwyceni wycieczką do Akwaparku, jak również sean-

sami filmowymi w Multikinie. Wycieczka do kopalni soli w Wieliczce dowiodła, jak rozmaite są możliwości człowieka. Idąc labiryntami dróg na głębokości 136 metrów, nasze dzieci były oczarowane jeziorami podziemnymi, cudną kaplicą św. Kingi, ołtarzami z soli, urządzeniami i pracą górników.

Wycieczka do Częstochowy, duchowej stolicy Polski, obraz Czarnej Madonny i specjalnie odprawiona msza św. w intencji młodych pielgrzymów z Grodna, wzruszyły nie jedno dziecięce serce. Nawiedzenie Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach, które 17 sierpnia br. odwiedzi papież Jan Paweł II, stało się dla nas okazją do rozmyślenia o miłości Boga, skierowanej do każdego człowieka.

Wizyta do „Radia-Kraków” dała możliwość opowiedzieć rodakom w Polsce o naszych zwyczajach i tradycjach, przybliżyć im miasto Grodno.

Teresa GUDYMA, kierownik grupy

W artykule pt. „Nasza przyszłość” autorstwa Tadeusza Malewicza (nr 30, 26.07.02) wystąpił błąd. Należy czytać: „Uważam, a zresztą było to ujęte w rezolucji V Zjazdu ZPB, że do 1 września 2002r. musi być opracowana i przyjęta na posiedzeniu Rady Naczelnej ZPB koncepcja rozwoju szkolnictwa polskiego, w tym wyższego jako przyszłości”.

Piątek
23.08.2002**BT**

07.00 Новости.
07.15 Худ. фильм „Дети капитана Гранта” („Мосфильм”).
08.40 Юмористический сериал „Возможно, они сошли с ума” (США).
09.00 Новости.
09.15 „Кин” Сериал (Международный Французский Канал). 3-я серия.
10.05 „Грозные камни”. Сериал для детей (Австралия).
10.30 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией” (Испания).
12.00 Новости.
12.20 „В поисках исчезнувших животных”. Док фильм (Международный Французский Канал).
13.10 Л. Чурсина в худ. фильме „Олеся” (к/ст. им. А.П.Довженко).
14.30 Сад мечты. Передача для дачников.
15.00 Новости.
15.20 „Марсупилиам”. Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.45 „Грозные камни”. Сериал для детей (Австралия).
16.10 Сериал „Королева мечей” (Канада-Испания-Великобритания).
17.00 „Кин”. Сериал (Международный Французский Канал). 3-я серия.
18.00 Новости.
18.25 Зона Икс.
18.35 Телемост „Школа XXI века”.
19.15 Худ. фильм режиссера Л. Мартынюка „Семейные обстоятельства”.

Sobota
24.08.2002**BT**

07.00 Новости.
07.10 Иснась. Духовная программа.
07.40 Худ. фильм „Голубой велосипед” (Международный Французский Канал).
08.35 Сад мечты. Передача для дачников.
09.00 Новости.
09.15 Мультсериал „Симба-футболист” (Италия).
09.40 Семейный сериал „Дракоша и Ко” (Россия).
10.05 Экран индийского кино. „Двойник”. 1-я серия.
11.20 Королевская охота.
11.45 Здоровье. Тележурнал.
12.15 Документальный сериал „Гиганты столетия”.
13.10 „Успеть до ночи”. Док. фильм о белорусском кинорежиссере В. Четверикове („Белвидеоцентр”).
13.45 Музеум. „Керамика из Городной”.
14.00 Пять чудес.
14.30 Познавательный сериал для детей „Войти в танец”.
15.00 Новости.
15.20 Из достоверных источников.
15.40 Сериал „VIP” (США).
16.25 Кинокомедия „Берегись автомобиля”. („Мосфильм”).
18.00 Новости.
18.25 „На перекрестках Европы”. Национальный телефестиваль песни.

Недзила
25.08.2002**BT**

07.00 Новости.
07.10 Агромир. Информационно-аналитическая программа.
07.40 Худ. фильм „Голубой велосипед” (Международный Французский Канал).
08.30 „Край чистой воды”. Док фильм (ТО „Телефильм”).
09.00 Новости.
09.15 Мультиклуб.
09.40 Семейный сериал „Дракоша и Ко” (Россия).
10.05 Экран индийского кино. „Двойник”. 2-я серия.
11.45 „Все нормально, мама!” Развлекательная программа.
12.25 Телевитамины.
12.55 Документальный сериал „Природная красота Африки” (Международный Французский Канал).
13.35 „Пой, душа!” Песни жатвы в исполнении фольклорных коллективов Лепельского района.
13.50 Время местное. Репортажи из провинции.
14.20 „Встреча в Троицком” с Александром Домрачником.
14.45 Энциклопедия белорусского спорта. Художественная гимнастика.
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье.
15.45 А. Жарков и А. Захарова в психологическом детективе „Криминальный талант” (Одесская к/с).
1-я и 2-я серии.
18.20 Белорусская двадцатка.
18.45 Фернандель и Бурвиль в комедии „Муж моей жены” (Франция).
20.15 Судьба человека. Семья Тумановых.
20.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
21.00 Панорама аналитическая.
21.40 Спорт-курьер.

20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Детективный сериал „Отряд по борьбе с мафией” (Испания).
23.20 Новости.
23.40 Королевская охота.
00.10 Мелодрама „Свидание”.

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро”.
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы”. Сериал.
10.00 „Знатоки” возвращаются.
Алла Балтер, Георгий Менглет и Анатолий Ромашин в детективе „Отвечай удар”.
Дело N 10. 2-я серия.
11.25 Сериал „Убойная служба” до 11.45.
15.55 Документальный сериал „Дикие штучки”.
16.20 „Народ против”. Телеигра.
17.00 „Графиня Шереметева”. 2-я серия.
17.50 Вечерние новости.
18.10 Многосерийный фильм „Самозванцы”.
19.10 „Семейные узы”. Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости”.
21.00 Поле чудес.
22.00 Арнольд Шварценеггер в легендарном боевике „Терминатор”.
23.50 „Полицейская академия-3: Опять учеба”.
01.15 Триллер „Ловушка” до 3.00.

РТР

08.00 Вести.
08.10 Сам себе режиссер.
09.00 Моя семья.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова,

19.15 А. Жирардо в авантюрной комедии „Реванш” (Франция).
21.00 Панорама недели.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Фильм „Шестиструнный самурай”. (США).
23.35 Белорусская двадцатка.
00.00 Детективный сериал „Комиссар Шимански” (Германия).

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 Играй, гармонь любимая!
08.50 Слово пастыря.
09.05 Сериал „Собачье дело”.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 Смехопанорама.
10.45 Смак.
11.05 Легендарный боевик „Транссибирский экспресс”.
12.35 „Чтобы помнили...”. Владимир Кенигсон. Ведущий - Л. Филатов.
13.10 Сериал „Правда о птицах”.
13.30 Дисней-клуб: „Утиные истории”.
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Хоккей. Международный турнир „Кубок „Спартак”. Финал.
15.50 Док. детектив „Последний соблазн утонщика”. Дело 2002 года.
16.20 Комедия „Зигзаг удачи”.
18.00 Вечерние новости.
18.20 Михаил Задорнов: „Избранное, или Великая страна с непредсказуемым прошлым”.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости”.
21.00 Шон Коннери в роли Джеймса Бонда „Никогда не говори „никогда”.
23.20 Триллер „Исчезновение”.
01.10 Фестиваль „Крылья” до 03.10.

ОНТ

21.50 Приключенческий боевик „Смертельная игра” (США).
23.25 Телевизионный Дом кино. Лучшие фильмы Открытого российского кинофестиваля „Кинотавр” (с. Сочи).
23.55 Сериал „VIP” (США).

ОНТ

08.00 Новости.
08.10 Армейский магазин.
08.35 Ералаш.
08.40 Дисней-клуб: „Тимон и Пумба”.
09.05 Сериал „Собачье дело” (заключительная серия).
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 „5 миллионов с Галина Бланка”.
10.15 Непутевые заметки с Дм. Крыловым.
10.35 Пока все дома.
11.10 Маргарита Терехова и Юрий Назаров в фильме „Давай поженемся”.
12.35 Тайны забытых побед. „Укрошение „Сатаны”.
13.00 Кумиры. Василий Лановой.
13.30 Дисней-клуб: „Микки Маус и его друзья”.
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Живая природа. „Правда о горилле”.
15.05 Сериал „Беглец”.
15.50 Большие родители.
16.15 Юмористическая программа „Сами с усами”.
16.45 Знаменитый боевик „Смертельная битва - 2: Уничтожение”.
18.20 София Ротару, Николай Басков, Лариса Долина, Максим Галкин в концерте „Песни для любимых”.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет „Наши новости”.
21.00 Дольф Лундгрэн в боевике Джона Ву „Блэк Джек”.
22.50 „На футболе” с Виктором Гусевым.
23.15 Джон Войт, Арманд Ассанте в мистической комедии „Вечность”

Лидия Вележева, Сергей Варчук, Светлана Тома и Владислав Галкин в сериале „Воровка”.
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
21.55 Вечерний сеанс. Александр Плесков и Владимир Гостюхин в остросюжетном фильме „Американ бой”. 1992 г.
00.15 Последний сеанс. Антонио Бандерас и Ребекка Де Морней в фильме „Никогда не разговаривай с незнакомцами” (Германия - США - Канада). 1995 г.

Культура

15.00 Новости культуры.
15.10 „Уроки русского”. Н.В. Гоголь. „Тарас Бульба”. Читает Алексей Петренко.
15.40 „Изобретатель Алекс”. Телесериал (Новая Зеландия, 1993). Режиссер Д.К. Харрисон. 2-я серия.
16.30 „Кино Европы: второй Голливуд”. Док. сериал (Великобритания). Фильм 3-й. „Освобожденная камера”.
17.30 Новости культуры.
17.50 „Малые музеи Санкт-Петербурга”. Музей-квартира А.А. Блока.
18.15 „Кто там...”. Авторская программа В.Верника.
18.45 „Царская ложа”. Наталия Дудинская.
19.25 „Машенька и медведь”. Мультимедийный фильм.
19.50 „Табор уходит в небо”. Худ. фильм.
21.30 Блэф-клуб.
22.10 „Ступени к славе”. Телесериал (Италия, 2000). Режиссер Р.Донна.
23.00 Новости культуры.

РТР

09.25 Вокруг света.
10.20 „Сто к одному”. Телеигра.
11.15 Комедия „Боинг-Боинг” (США).
13.00 Вести.
13.20 Комедия „Матрос с „Кометы”.
15.00 Футбол. Чемпионат России. „Локомотив” (Москва) - „Ростсельмаш” (Ростов-на-Дону). Прямая трансляция.
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаги.
19.00 Вести.
19.25 Фильм „Бэтмен и Робин” (США).
21.50 Остросюжетный фильм „4 этаж” (США). 1999 г.
23.35 10-й фестиваль российского кино „Окно в Европу”.

Культура

10.20 Углы манежа.
10.45 Бабушкины рецепты.
11.00 Г.Г.
11.15 „В неизведанное”. „Морской змей”.
11.40 „Бэла”. Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 „Дикая природа”. „Карибу”. Док. фильм.
14.45 „История кавалера Де Грие и Манон Леско”.
Телеспектакль. Режиссер Р.Викток.
16.25 Прогнозы по Бродвею.
16.55 Звездные шоу „Ленфильма”.
17.35 „Сферы” с Иннокентием Ивановым.
18.15 „В вашем доме”. Алексей Рыбников.
19.00 „Мелодии белой ночи”. Художественный фильм (СССР - Япония, 1976). Режиссеры С.Соловьев,

РТР

09.10 III национальная премия „Цирк-2002”.
09.55 Сам себе режиссер.
10.50 „Городок”. Дайджест. Развлекательная программа.
11.20 Александр Панкратов-Черный, Владимир Меньшов и Валентина Теличкина в комедии „Где находится нофелет?” 1986 г.
13.00 Вести.
13.20 „Исторический детектив. Врачебная тайна”. Документальный фильм.
14.05 Диалоги о животных.
15.00 Премьера. „Два рояля”. Музыкально-развлекательная программа.
16.05 „Комната смеха”. Юмористическая программа.
17.00 Наталья Гундарева, Олег Янковский, Анатолий Кузнецов, Ольга Волкова, Сергей Никоненко и Евгений Моргунов в фильме „Райское яблоко”. 1998 г.
19.00 Вести.
19.25 Авторская программа Аркадия Мамонтова „Обратная сторона. Чужие”.
20.00 Аншлаги.
21.00 Вечерний сеанс. Томми Ли Джонс и Сэмюэль Джексон в остросюжетном фильме Уильяма Фридкина „Правила боя” (Канада - Германия - США). 2000 г.

Культура

10.20 Сеть.гу.
10.45 Бабушкины рецепты.
11.00 Недлинные истории.
11.15 „В неизведанное”. „Гигантский кальмар”.
11.40 „Отчий дом”. Художественный фильм (К/ст. им. М.Горького, 1959). Режиссер Л.Кулиджанов.
13.15 „Про Петрушку”. Мультимедийный фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 „Культурная революция”. „Русская литература умерла”. Программа М.Швыдкого.

23.25 „Джазофрения”. Ведущий И.Бутман.
23.53 - 23.58 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Совершенно секретно.
10.15 Служба спасения.
10.50 Вкусные истории.
11.00 Сегодня.
15.30 „День рождения Буржуя”. Детективный сериал.
16.40 „Внимание. Розыск!” „Налет на инкассаторов”.
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.40 Сериал „Улицы разбитых фонарей”. 49-я серия. „Рождество”.
19.45 Детективный сериал „День рождения Буржуя”. 15-я серия, заключительная.
21.00 Сегодня.
21.35 Многосерийный детектив „Пейзаж с убийством”.
22.40 „Все сразу!” Ночные развлечения.
23.10 Сериал „Улицы разбитых фонарей”. „Паритет”.

Гродно

17.00 Навіны.
17.15 «Віншум Вас!» канал «Культура»
19.25 Навіны.
19.40 Дзень за днём
20.00 Дзіцячы экран.
20.15 «Віншум Вас!»
20.25 Разам мы – сіла. Першы злёт праваслаўнай моладзі.
20.50 «На густ і колер». Добрая праграма Яўгена Фалеева.
21.30 «Зіодзей». Мастацкі фільм.

К.Нисимура.
20.35 „Новая театральная гостиния”. Театр Сатиры.
21.30 Новости культуры.
21.50 „Куль кино”. „Мушкет”. Художественный фильм (Франция, 1967). Режиссер Р.Брессон.
23.25 Владимир Фельцман играет Баха.
23.53 - 23.58 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.15 Погода на завтра.
09.20 Сериал „Улицы разбитых фонарей”. „Рождество”.
10.20 „Квартирный вопрос”. „Шестеро детей и одна гостиния”.
11.00 Сегодня.
11.25 Ирина Мирошниченко, Александр Белявский и Юрий Волков в детективе „Их знали только в лицо”.
13.15 Вкусные истории.
13.30 Путешествия натуралиста.
14.05 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.30 „Ровесники динозавров”. Сериал „Неизвестная планета”.
16.25 Чистосердечное признание.
16.55 Елена Образцова. „Женский взгляд” Оксаны Пушкиной.
17.25 „Вы будете смеяться!” Анатолий Трушкин.
18.00 Сегодня.
18.35 Амалия Мордвинова в детективе „Охота на Золушку”. 11-я серия.
19.35 Брюс Уиллис и Кристофер Уокен в боевике „Герой-одиночка” (США).
21.40 Профессиональный бокс. Суперпоединок. Рой Джонс младший против Джеймса Туни.

15.10 „Каникулы Бонифация”. Мультимедийный фильм.
15.30 „Шедевры мирового музыкального театра”. Р.Штраус. „Саломея”. Фильм-опера.
17.30 Кинопанорама.
18.10 „Дом актера”. „Ах, Арбат, мой Арбат...”.
18.50 К юбилею Маргариты Тереховой. „Зеркало”. Художественный фильм („Мосфильм”, 1974). Режиссер А.Тарковский.
20.35 „Гость в актерской студии”. Майк Николс.
21.30 Новости культуры.
21.50 „Жизнь как смертельная болезнь, передающаяся половым путем”. Художественный фильм (Польша, 2000). Режиссер К.Занусси.
23.25 Дж. Традиции и современность.
23.53 - 23.58 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.15 Погода на неделю.
09.20 „Охота на Золушку”. Детектив.
10.20 Олег Газманов в программе Павла Лобкова „Растительная жизнь”.
11.00 Сегодня.
11.25 Александра Яковлева, Евгений Дворжешкий и Сергей Газаров в фильме „Танцплощадка”.
13.10 Вкусные истории.
13.30 Служба спасения.
14.05 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.30 „Решено - меняю внешность!” Ток-шоу „Принцип домино”.
16.35 „Убийца-невидимка”. „Очная ставка”.
17.05 „Шоу Елены Степаненко”. Юмористическая программа.
18.00 Сегодня.
18.30 Сериал „Идеальная пара”. 10-я серия. „На белом катере”.
19.35 Премьера. Ричард Гир и Вайнона Райдер в фильме „Осень в Нью-Йорке” (США).
21.45 Дастин Хоффман и Рене Руссо в фильме-катастрофе „Смертельная вспышка” (США).

TVP-1**Понедzialek**

07:55 Podróże male i duze
08:15 Telezakupy
08:35 Górnice miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:15 Lato z Czarodziejem
09:40 Ranczo pod Zieloną Siódmką
10:10 Budujemy Mosty
10:35 Stinky i Jake; serial
11:00 Pan Złota Rączka; serial
11:25 Sekrety Weroniki; serial
11:50 Moda jak pogoda
12:15 Kiosk przy Wspólnej
12:25 Na haczyku
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Międzynarodowy Turniej Siatkówki Piłkowej
16:40 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedyński
18:45 Pielgrzymka Ojca Świętego do Polski
20:30 Wieczorynka
20:45 Wiadomości
21:30 Alternatywy 4; serial
22:50 Mój ślad w Telewizji
23:00 Tele-Maski 2002
00:00 Monitor Wiadomości
01:00 Lokratywna dobroczynność; film fab.
02:25 Sprawy rodzinne; serial

Wtorek

07:55 Podróże male i duze
08:15 Telezakupy
08:35 Górnice miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:15 Gawęda muzyczna Mistrza
09:40 Kamienna tajemnica; serial
10:05 Rower Błazeja
10:35 Animowane bajki świata
10:50 Pan Złota Rączka; serial
11:15 Sekrety Weroniki; serial
11:40 Telezakupy
12:00 Retransmisja Liturgii ze Św. Góry Grabarki
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Bądź i rządź
16:35 Plebania; serial
17:05 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:40 Lokatorzy; serial
19:10 Decyzja należy do ciebie
19:50 Książki na lato
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Film fab.
22:55 Mój ślad w Telewizji
23:00 Ich Troje w Opolu
23:40 Film dok.
00:10 Monitor Wiadomości
00:20 Plus minus
00:55 Welcome to Woop - film fab.
02:35 Sprawy rodzinne; serial

Sroda

07:55 Podróże male i duze
08:15 Telezakupy
08:35 Górnice miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:15 Eia-encyklopedia lata
09:40 Kamienna tajemnica; serial
10:05 Budujemy Mosty
10:30 Jak Kozacy; serial anim.
10:55 Pan Złota Rączka; serial
11:15 Sekrety Weroniki; serial
11:40 Złote łany; serial
12:10 Zwierzęta świata
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Euroexpress
16:35 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:35 Lokatorzy; serial
19:05 Lato z dokumentem
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Okruczy życia; film fab.
22:45 Mój ślad w Telewizji
22:50 Kronika kryminalna Jedyński
23:15 Podsumowanie wizyty Ojca Świętego
23:45 5 minut o Unii Europejskiej
23:55 Monitor Wiadomości
00:10 Chłopcy; film fab.
01:35 SOC według Szpota
01:50 Życie jak muzyka; telenowela

Czwartek

08:00 Podróże male i duze
08:15 Telezakupy
08:30 Górnice miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:15 Gawęda muzyczna Mistrza
09:40 Kamienna tajemnica; serial
10:05 Rower Błazeja
10:35 Dwa niedźwiadki
11:00 Pan Złota Rączka; serial
11:25 Sekrety Weroniki; serial
11:50 Babiniec
12:15 Lecznica pod św. Franciszkiem
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes

13:20 Kontrasty
13:25 Zaginiony świat; serial
14:15 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Kulisy PRL-u
16:35 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:40 Lokatorzy; serial
19:10 Sentymenciele
19:50 Książki na lato
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Poker z mafią; serial
22:45 Mój ślad w Telewizji
22:45 Sprawa dla reportera
23:20 pr. publ.
23:45 Monitor Wiadomości
00:00 Będę o tobie śnił; film fab.
01:30 Życie jak muzyka; telenowela

Piątek

07:55 Podróże male i duze
08:15 Telezakupy
08:30 Górnice miasteczko; serial
09:00 Wiadomości
09:11 Pogođa
09:15 Kuchnia wróżki
09:25 Julek i zwierzęta
09:40 Kamienna tajemnica; serial
10:10 Raj
10:35 Tęczyowe rybki
11:05 Pan Złota Rączka; serial
11:30 Sekrety Weroniki; serial
11:55 Złote łany; serial
12:20 Czas relaksu
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Klan; telenowela
14:10 Rewolwer i melonik; serial
15:05 Klan; telenowela
16:00 Wiadomości
16:10 Balet dla wszystkich
16:40 Plebania; serial
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:35 Lokatorzy; serial
19:05 Ranka w ciemno
19:50 Jaka to melodia?
20:15 Wieczorynka -
20:30 Wiadomości
21:10 Sopot Festival 2002
22:25 Studio Festiwalowe
22:35 Sopot Festival 2002
23:45 Monitor Wiadomości
00:00 Rekin i płotki; serial
01:55 Motown Live
03:20 Torcik podano; serial

Sobota

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:11 Pogođa
09:15 Pamięć; serial
09:40 Wakacje z Ziarnem
10:05 Biuro podróży 5-10-15
10:35 Mała Księga Dżungli
11:00 Partnerzy
11:50 Kolejka
12:25 Skarby świata
13:00 Podróżnik
13:25 Sekrety zdrowia
13:50 Kobiety Białego Domu
14:00 Wiadomości
14:10 Rewolwer i melonik; serial
15:10 Słowny patrol; serial
16:00 Piraci
16:30 Plebania; serial
17:00 Zwierzęta świata
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:40 Lokatorzy; serial
19:05 Kochamy polskie serie
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Sopot Festival 2002
22:10 Studio Festiwalowe
22:25 Sopot Festival 2002
23:30 Nigdy nie rozmawiaj z nieznajomym; film fab.
00:55 Nash Bridges; serial

Niedziela

07:30 Proszę o odpowiedź
07:45 Przyslanek Unia
08:35 Latające misie
09:05 Legenda o Wilhelmie Tellu; serial
10:00 Teleranek na wakacjach
10:30 Myślisz o kimś?
11:00 Wojna domowa; serial
11:30 Zabawy językiem polskim
12:00 Od przedszkola do Opola
12:30 Od A do Zdrowia
13:00 Anty Pański
13:15 Książki na lato
13:25 Tydzień
14:00 Wiadomości
14:10 50 lat TVP
15:15 Francuskie lato; film fab.
17:05 Bezpieczna Jedyńska
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 Lokatorzy; serial
19:10 Śmiechu warte
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:55 Pogođa
21:05 Drapieżcy doskonalili-film dok.
21:40 Pokonać lek; dramat
23:15 Losowanie audiotęte
23:20 Złoto Uleego; dramat
01:15 Sportowa Jedyńska
01:35 Film fab.

066
ZADZWOŃ

Mieszkańcy Grodu mogą zamieścić ogłoszenia lub pozdrowienia w Głosie dzwoniąc pod całodobowy numer telefonu 066, a rachunek za ogłoszenie otrzymacie wraz z rachunkiem za telefon.

Poniedziałek
19.08.2002**TVP 2**

08:50 Studio urody
09:00 PROGRAM LOKALNY
09:30 Co ludzie powiedzą; serial
10:00 Klara i Angelika; film fab.
10:55 Szaleństwa panny Ewy;
11:50 Papieska Kalwaria
12:15 Pięćdziesiątka Ojca Świętego
13:30 Panorama
14:40 Pr. rozr.
15:00 Przygody Chucka Finn'a;
15:25 Arka Noego
15:50 Doktor z alpejskiej wioski;
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Zagadła; teleturniej
17:55 Złotopolscy; telenowela
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Rozmowy kontrolowane; komedia
21:30 Polska bez fikcji
22:00 Śpiewające Fortepiany
23:00 Panorama
23:35 997-magazyn kryminalny
00:10 Pr. rozr.
01:00 Stacja Zachodzącego Słońca; cz.2; film fab.

Polonia

08:00 Animacje dla dorosłych
08:10 Aby do switu; serial
08:30 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Fitness Club; serial
09:45 Bolek i Lolek
09:55 Z dziecięcej estrady
10:20 Dziewczyna i chłopak;
11:10 Pan Adam;
11:30 Ojczyzna-polszczyzna
11:50 Papieska Kalwaria
12:15 Pięćdziesiątka Ojca Świętego
14:25 Muzyka w zabytkach
15:05 Powrót po latach
15:30 Kochamy polskie serie
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Rozumieć sztukę
16:45 Pan Adam
17:10 Ojczyzna-polszczyzna
17:30 Rewizja nadzwyczajna
18:00 Telexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedyński
18:45 Pięćdziesiątka Ojca Świętego
20:30 Dobranocka
20:45 Wiadomości
21:17 Sport
21:22 Pogoda
21:25 Zielona miłość; serial
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:30 Polonijny Turniej Gólfu
23:45 Wielkie chwile polskiego futbolu
00:40 Lato z klasyką
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Pogranicze w ogniu; serial
02:15 Pomysłowy Dobromir
02:30 Wiadomości
03:05 Fitness Club; serial
03:35 Zielona miłość; serial
05:05 Wielkie chwile polskiego futbolu
06:00 Panorama
06:30 Oddam życie za pracę;
07:00 Ojczyzna-polszczyzna
07:15 Zaproszenie
07:35 Rewizja nadzwyczajna

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:25 Serial anim.
08:50 Crime Story - serial
09:45 Jezioro marzeń - serial
10:40 Miodowe lata - serial
11:15 Graczykowie - serial
11:40 Różowe lata 70. - serial
12:10 Idol
13:15 Różowa pantera - serial
13:30 Adam i Ewa - serial
14:00 Apetyt na miłość
14:30 Z. afrykańskiego pamiętnika - serial
16:20 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:55 Crime Story - serial
18:50 Różowa pantera - serial
18:50 Sabina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Rodzina zastępcza - serial
21:30 Serial
22:05 Turner i Hooch - komedia
00:10 Informacje
00:30 Graffiti
00:40 Różowe lata 70. - serial
01:10 Sztuczne serce
02:00 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele - serial
08:45 Kasztaniaki - bajka
09:00 Obiektów
09:10 Sami o sobie
09:15 Sufowianka na ekranie
09:45 Gość dnia
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 To jest temat
13:35 Film dokumentalny
13:45 Świat z TVB
14:00 Msza święta
14:45 Agrobiznes
15:00 Pod Twoją obronę
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Serial
16:45 Gość dnia
17:00 Pod Twoją obronę
17:45 Przegląd gospodarczy
18:15 Wycieczki konne
18:50 Przedmioty i my
19:00 Obiektów
19:20 Gość dnia
19:30 Sami o sobie
20:10 Przyroda na świecie
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegłuchym aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Przedmioty i my
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
23:15 To jest temat
23:50 Kino nocne

Wtorek
20.08.2002**TVP 2**

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Janosikowe Spotkanie z balladą
10:50 Niezapomniane przeboje
11:00 Podróże kulinarne
11:30 Szaleństwa panny Ewy;
12:30 Obóz nad jeziorem
12:50 Abecadło dźwięków
13:00 Serial
13:30 Wielkie romanse XX wieku
14:00 Panorama
14:10 Tadeusza nikt nie rusza
15:00 Przygody Chucka Finn'a;
15:25 30 ton!
15:50 Serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Zagadła
17:55 Złotopolscy
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Szpital na peryferiach
21:00 M jak miłość
21:55 Wieczór z Jagielskim
22:35 Latoteka
23:00 Panorama
23:35 Pociągi pod specjalnym nadzorem; film fab.
01:10 Czerwone akta
02:10 Ardena; film fab.

Polonia

08:00 Animacje dla dorosłych
08:10 Aby do switu; serial
08:30 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Fitness Club; serial
09:45 Bolek i Lolek
09:55 Łowcy przygód
10:20 Molly; serial
10:45 Kolorowe nutki
11:00 Warszawa znana i nieznana
11:15 Złoty pilot
11:40 Polonijny Turniej Gólfu
12:00 Retransmisja Liturgii ze Sw. Góry Grabarzi
13:00 Wiadomości
13:15 Plebania
13:40 Wielkie chwile polskiego futbolu
14:35 Polonia
15:30 Kolejka
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Dziewczyna Biebrza
16:45 Na Ziemi Żywieckiej
17:05 Raj
17:30 Nie tylko dla komandosów
18:00 Telexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedyński
18:45 Pięćdziesiątka Ojca Świętego
20:30 Dobranocka
20:45 Wiadomości
21:17 Sport
21:22 Pogoda
21:25 Zielona miłość; serial
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:30 Polonijny Turniej Gólfu
23:45 Wielkie chwile polskiego futbolu
00:40 Lato z klasyką
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Pogranicze w ogniu; serial
02:15 Pomysłowy Dobromir
02:30 Wiadomości
03:05 Fitness Club; serial
03:35 Zielona miłość; serial
05:05 Wielkie chwile polskiego futbolu
06:00 Panorama
06:30 Oddam życie za pracę;
07:00 Ojczyzna-polszczyzna
07:15 Zaproszenie
07:35 Rewizja nadzwyczajna

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim.
08:50 Crime Story - serial
09:45 Jezioro marzeń - serial
10:40 Miodowe lata - serial
11:15 Graczykowie - serial
11:40 Różowe lata 70. - serial
12:10 Idol
13:15 Różowa pantera - serial
13:30 Adam i Ewa - serial
14:00 Apetyt na miłość
14:30 Z. afrykańskiego pamiętnika - serial
16:20 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:55 Crime Story - serial
18:50 Różowa pantera - serial
18:50 Sabina, nastoletnia czarownica - serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Rodzina zastępcza - serial
21:30 Serial
22:05 Turner i Hooch - komedia
00:10 Informacje
00:30 Graffiti
00:40 Różowe lata 70. - serial
01:10 Sztuczne serce
02:00 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele - serial
08:45 Kasztaniaki - serial anim
09:00 Obiektów
09:10 Sami o sobie
09:15 Sufowianka na ekranie
09:45 Gość dnia
10:00 Święta i uroczystości na świecie
10:40 Serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 To jest temat
13:35 Film dokumentalny
13:45 Świat z TVB
14:00 Msza święta
14:45 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Serial
16:45 Gość dnia
17:00 U źródeł wiary
17:45 Telenowyny
18:00 Kwartet
18:15 To jest temat
19:00 Obiektów
19:20 Gość dnia
19:30 Sami o sobie
20:10 Przyroda na świecie
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegłuchym aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Przedmioty i my
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
23:15 To jest temat
23:50 Kino nocne

Środa
21.08.2002**TVP 2**

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 50 lat TVP; ABBA
11:00 Modelki; telenowela
11:30 Bajka o czarze i pięknej Warszawie
12:50 Abecadło dźwięków
13:00 Życ w kibucu-pr. publ.
13:30 Wielkie romanse XX wieku
14:00 Panorama
14:10 Tadeusza nikt nie rusza
15:05 Przygody Chucka Finn'a;
15:30 Tata, a Marcin powiedział
15:40 Taksówka Jedyński
15:50 Doktor z alpejskiej wioski; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Zagadła; teleturniej
17:55 Złotopolscy; telenowela
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 M jak miłość
20:45 Studio sport
23:00 Panorama
23:35 Antos; film fab.
01:15 Nowojorscy gliniarze
01:55 List do R...

Polonia

08:00 Animacje dla dorosłych
08:10 Aby do switu; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:15 Fitness Club; serial
09:45 Zabawy Bolka i Lolka;
09:55 Na polską nutę
10:25 Trzy misie; serial anim
10:50 Przyrodnicy
11:10 Rozmowy na nowy wiek
11:35 Raj
12:00 Rok Papieża
13:00 Wiadomości
13:10 Zbuntowana załoga; film
15:00 Kolumbowie; serial
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel
16:25 Przyrodnicy
16:45 Rozmowy na nowy wiek
17:10 Euroexpress
17:30 Archiwum Polskich Wydarzeń Kulturalnych
18:00 Telexpress
18:25 Gość Jedyński
18:35 Zabawy Bolka i Lolka;
18:55 Na polską nutę
19:25 Trzy misie; serial
19:50 Fitness Club; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:05 Wieści polonijne
21:20 Zbuntowana załoga; film
23:10 Panorama
23:35 Tytuł rock
00:30 Podsumowanie wizyty Ojca Sw.
01:06 Monitor Wiadomości
01:20 Euroexpress; magazyn
01:45 Znak orla; serial
02:15 Nils i dzikie gęsi
02:30 Wiadomości
03:00 Fitness Club; serial
03:30 Strefa ciszy
05:00 Pamiętają o mnie...
05:40 Wieści polonijne
06:00 Panorama
06:25 Podsumowanie wizyty Ojca Sw.
07:00 Tylko rock

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim
08:25 Raz, dwa, trzy - śpiewaj ty
08:50 Jednostka Delta - serial
09:50 Xena, wojownicza księżniczka - serial
10:35 Graczykowie - serial
11:10 Podryw kontrolowany
11:40 Przyjaciele - serial
12:10 Idol
13:00 Różowa pantera - serial
13:15 Adam i Ewa - serial
13:45 Apetyt na miłość teleturniej
14:15 Z. afrykańskiego pamiętnika - serial
15:15 Rozbój bank - teleturniej
16:20 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:55 Crime Story - serial
18:45 Różowa pantera - serial
18:50 Serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Serial
21:00 Rodzina Zastępcza - serial
21:30 Serial
22:05 Platny student - komedia
00:05 Informacje
00:30 Graffiti
00:40 Przyjaciele - serial
01:10 Playboy
02:10 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kostek - serial
08:00 Serial anim
08:30 Kurier
08:45 Dany, opowiedz mi
09:00 Obiektów
09:15 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Legendy dalekich mór
10:40 Serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:45 Program rozrywkowy
13:15 Grand Prix Szczecina w jeździectwie i kolarstwie Polska
13:35 Na ratunek
14:45 Agrobiznes
15:00 Teleploki
15:45 Eurotel Polska 2002
16:00 Serial
16:45 Gość dnia
17:00 Poza miastem
17:45 Odkryj nowy świat
18:15 To jest temat
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektów
19:30 U siebie
19:50 Tajemnice Śląska
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegłuchym aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Do szczęścia inaczej
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
23:05 Eurotel Polska
23:15 To jest temat
23:50 Kino nocne
01:25 Doktor Finlay - serial

Czwartek
22.08.2002**TVP 2**

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Konin 2002
11:00 Modelki; telenowela
11:30 Mała czarodziejka; film fab.
12:50 Abecadło dźwięków
13:00 Film dok.
13:30 Wielkie romanse XX wieku
14:00 Panorama
14:10 Tadeusza nikt nie rusza
15:00 Przygody Chucka Finn'a
15:25 Tata, a Marcin powiedział
15:35 Taksówka Jedyński
15:50 Doktor z alpejskiej wioski;
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Święta wojna; serial
17:55 Złotopolscy; telenowela
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Śpiewające Fortepiany
21:00 M jak miłość
21:55 Herbatka u Tadeusza
22:40 Wakacyjna Akademia Konia i Skiby
23:00 Panorama
23:35 Wydział śledczy; serial
00:30 Praca dla każdego
00:40 Nowojorscy gliniarze; serial
01:25 Wielki krzyk miłości; film

Polonia

08:00 Animacje dla dorosłych
08:15 Aby do switu; serial
09:00 Wiadomości
09:20 Spółka rodzinna; serial
09:45 Bolek i Lolek w Europie
09:55 Król zwierząt
10:20 Hrabia Kaczula; serial
10:45 Kolorowe nutki
11:00 Wioślacy reformatory teatru
11:20 W rajskim ogrodzie
11:40 Sensacje XX wieku
12:05 Głos o druku na linie - film dok.
12:45 Labyrint
13:00 Wiadomości
13:15 Zespół adwokacki; serial
14:05 Hity satelity
14:20 Wieczór z Jagielskim
15:05 To widowie podziwiali
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel; magazyn
16:25 Wioślacy reformatory teatru
16:45 W rajskim ogrodzie
17:10 Nie tylko o...
17:30 Sensacje XX wieku
18:00 Telexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:35 Bolek i Lolek w Europie;
18:55 Król zwierząt
19:20 Hrabia Kaczula; serial
19:50 Spółka rodzinna; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:10 Sopot Festival 2002
21:25 Hity satelity
22:40 Sopot Festival 2002
23:55 Panorama
00:20 Życie na gorąco; serial
01:45 Monitor Wiadomości
01:55 Hity satelity
02:05 Kolorowe nutki
02:15 Miś Uszatek
02:30 Spółka rodzinna; serial
03:00 Spółka rodzinna; serial
03:30 Zespół adwokacki; serial
04:25 Bezładna wyspa;
05:20 Prawdziwe psy; serial
05:40 Hity satelity
06:00 Panorama
06:30 Sensacje XX wieku
07:00 Nie tylko o...
07:15 Podróże kulinarne
07:40 Kolejne narodziny

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim.
08:50 Crime Story - serial
09:45 Serial
10:40 Serial
11:15 Rodzina zastępcza - serial
11:45 Przyjaciele - serial
12:10 Słoneczny patrol - serial
12:40 Różowa pantera - serial
13:15 Adam i Ewa - serial
13:45 Twój lekarz
14:15 Z głową w chmurach - serial
15:15 Kalendarz muzyczny
16:15 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Crime Story - serial
18:45 Różowa pantera - serial
18:50 Serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Serial
21:00 Graczykowie - serial
21:30 Samo życie - serial
22:00 Idol
23:00 Boston Public - serial
00:00 Informacje, sport
00:25 Graffiti
00:35 Przyjaciele - serial
01:05 Thriller
02:45 Muzyka na BIS

Białystok

07:35 Kostek - serial
08:00 Serial anim
08:45 Kasztaniaki
09:00 Obiektów
09:15 Kinoman
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Życie obok nas
10:40 Tajemnice przygody Juliusza Verne'a - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 IV Europejski Festiwal Piosenki
13:15 To jest temat
13:35 Jazz
14:00 Kurier
14:45 Agrobiznes
15:00 Telemotorsport
15:50 Eurotel Polska 2002
16:00 Lassie - serial
16:40 Obiektów
16:45 Gość dnia
17:00 Diagnoza
17:45 Wyprawa za jeden uśmiech
18:15 Co w lesie piszczy
19:00 Obiektów
19:20 Gość dnia
19:30 Okiem reportera
19:50 Portrety
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegłuchym aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Kinoman
22:15 Sufowianka na ekranie
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
23:05 Eurotel Polska 2002
23:15 To jest temat
23:50 Krolestwo - serial obcy
01:10 Telemotorsport
01:40 Miesiąc miodowy - film

Piątek
23.08.2002**TVP 2**

08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Koniec babiego lata; film
11:00 Modelki; telenowela
11:30 Upagniony stół; film
13:00 Polska bez fikcji
13:30 To twoja droga
14:00 Panorama
14:10 Śląska laba
15:00 Przygody Chucka Finn'a;
15:30 Tata, a Marcin powiedział
15:40 Taksówka Jedyński
15:50 Doktor z alpejskiej wioski;
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Ach, jak przyjemnie!
17:55 Złotopolscy; telenowela
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:22 Pogoda
19:30 Panorama
19:55 Czwierdziolatek; serial
21:00 Na łonie natury - komedia
23:00 Panorama
23:35 Deszczowy zabójca; film
01:10 Buena Vista-pr. rozr.

Polonia

08:00 Animacje dla dorosłych
08:05 Kawalerki; serial
08:35 Wielka historia małych miast
09:00 Wiadomości
09:20 Spółka rodzinna; serial
09:45 Bolek i Lolek w Europie
09:55 Król zwierząt
10:20 Hrabia Kaczula; serial
10:45 Kolorowe nutki
11:00 Wioślacy reformatory teatru
11:20 W rajskim ogrodzie
11:40 Sensacje XX wieku
12:05 Głos o druku na linie - film dok.
12:45 Labyrint
13:00 Wiadomości
13:15 Zespół adwokacki; serial
14:05 Hity satelity
14:20 Wieczór z Jagielskim
15:05 To widowie podziwiali
16:00 Wiadomości
16:15 Eurotel; magazyn
16:25 Wioślacy reformatory teatru
16:45 W rajskim ogrodzie
17:10 Nie tylko o...
17:30 Sensacje XX wieku
18:00 Telexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:35 Bolek i Lolek w Europie;
18:55 Król zwierząt
19:20 Hrabia Kaczula; serial
19:50 Spółka rodzinna; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:10 Sopot Festival 2002
21:25 Hity satelity
22:40 Sopot Festival 2002
23:55 Panorama
00:20 Życie na gorąco; serial
01:45 Monitor Wiadomości
01:55 Hity satelity
02:05 Kolorowe nutki
02:15 Miś Uszatek
02:30 Spółka rodzinna; serial
03:00 Spółka rodzinna; serial
03:30 Zespół adwokacki; serial
04:25 Bezładna wyspa;
05:20 Prawdziwe psy; serial
05:40 Hity satelity
06:00 Panorama
06:30 Sensacje XX wieku
07:00 Nie tylko o...
07:15 Podróże kulinarne
07:40 Kolejne narodziny

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial anim.
08:25 Program dla dzi
08:50 Jednostka Delta - serial
09:50 Serial
10:45 Graczykowie - serial
11:15 Podryw kontrolowany
11:45 Przyjaciele - serial
12:10 Strażnicy miasta - serial
13:00 Różowa pantera - serial
13:15 Adam i Ewa - serial
13:45 Apetyt na miłość
14:15 Z. afrykańskiego pamiętnika
15:15 Disco relaks
16:15 Kosmiczne wojny - serial
16:45 Informacje
17:05 Serca na rozdrożu - serial
17:50 Crime Story - serial
18:45 Różowa pantera - serial
18:50 Serial
19:15 Adam i Ewa - serial
19:45 Informacje
20:10 Jezioro marzeń - serial
21:00 Idol
21:00 Pierwszy rok służby - serial
22:05 Z. archiwum X - serial
00:00 Informacje
00:25 Graffiti
00:35 Różowe lata 70. - serial
01:05 Bezłitosny III - thriller
02:45 Muzyka na BIS

Białystok

07:35 Kostek - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele
08:30 Kurier
08:45 Dany, opowiedz mi - serial
09:00 Obiektów
09:15 Kinoman
09:25 Koneser
09:45 Gość dnia
10:00 Życie obok nas
10:40 Tajemnice przygody Juliusza Verne'a - serial
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 IV Europejski Festiwal Piosenki
13:15 To jest temat
13:35 Jazz
14:00 Kurier
14:45 Agrobiznes
15:00 Telemotorsport
15:50 Eurotel Polska 2002
16:00 Lassie - serial
16:40 Obiektów
16:45 Gość dnia
17:00 Diagnoza
17:45 Wyprawa za jeden uśmiech
18:15 Co w lesie piszczy
19:00 Obiektów
19:20 Gość dnia
19:30 Okiem reportera
19:50 Portrety
20:20 Regiony kultury
20:30 Niegłuchym aniołki - serial
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Kinoman
22:15 Sufowianka na ekranie
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
23:05 Eurotel Polska 2002
23:15 To jest temat
23:50 Krolestwo - serial obcy
01:10 Telemotorsport
01:40 Miesiąc miodowy - film

Sobota
24.08.2002**TVP 2**

08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 Program lokalny
10:00 M jak miłość; serial
10:50 Kazimierz Kowalski
11:30 Diana: historia księżnej; film dok.
12:30 Tom i Jerry; serial anim.
13:00 Król wiatru; f. fab.
14:40 Pr. rozr.
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Śpiewające Fortepiany
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:30 30 ton!
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:22 Pogoda
19:30 Panorama
19:55 Czwierdziolatek - 20 lat później; serial
21:00 Drużyna asów; film fab.
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:35 Zaułek kochanków; film
01:10 Studio sport

Polonia

08:00 Echa tygodnia
08:30 Spotkania z tradycją
09:00 Wiadomości
09:15 Grupa specjalna Eko
09:40 Wakacje z Ziarnem
10:05 Hity satelity
10:20 Parada oszustów; serial
11:05 Eurofolk - Sanok 2002
11:45 Zaproszenie
12:05 Fitness Club; serial
13:30 Pamiętaj o mnie...
14:00 Wiadomości
14:10 Jan Serce; serial
15:15 I Ogólnopolski Konkurs
16:00 Piraci
16:25 Przygody Joanny; film
18:00 Telexpress
18:25 Gość Jedyński
18:35 Zwierzenia kontrolowane
19:10 Złoty pilot
19:30 Dotknięcie Afryki
19:50 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Jan Serce; serial
21:45 Mój ślad w Telewizji
22:05 Wieczór z Jagielskim
22:45 Nie tylko o...
23:00 Panorama
23:30 Cale zdanie
nieboszczyka; serial
00:25 39. KFPP OPOLE 2002
01:15 Dotknięcie Afryki
01:35 Złoty pilot
02:00 Nie tylko dinozaury
02:15 Dzwiny świat Kota Filemona
02:30 Wiadomości
03:00 Fitness Club; serial
04:25 Nie tylko o...
04:40 Jan Serce; serial
05:30 Tam gdzie jesteś
06:00 Panorama
06:25 Parada oszustów; serial
07:05 Mój ślad w Telewizji
07:20 Wieczór z Jagielskim

Polsat

07:00 Disco Relax
08:00 Twój lekarz
07:15 Wystarczy chcieć
08:30 Program religijny
09:00 Serial anim
09:30 Psotny Bill - serial
09:50 Jednorozec Kleo - serial
10:20 Power Rangers - serial
10:55 Disco Polo Live
12:00 Bunt - film sensacyjny
13:35 Gambit - komedia
15:35 Raz, dwa, trzy
16:05 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:35 Niewiarygodne, ale prawdziwe - serial
16:45 Informacje
17:00 David Copperfield
18:00 Mecz - piłka nożna
19:45 Informacje
20:05 Wojskowe Biuro Śledcze - serial
21:00 Miodowe lata - serial
21:40 Graczykowie - serial
22:10 Pożegnanie z planetą malp - film fantastyczny
00:00 Człowiek ciemności - horror
01:50 Muzyka na BIS

Białystok

06:35 Szkoła mistrzów - serial
08:00 Zuzia i jej przyjaciele
08:45 Reksio - serial anim
09:00 Obiektów
09:

Byliśmy, jesteście, będziemy...

Rozmowa z Konstantym Tarasewiczem, prezesem RN ZPB

Historia Oddziału ZPB w Mińsku liczy ponad 10 lat. Jakie były początki?

- Było to w 1990r., pod koniec lutego. Uprawiałem wtedy narciarstwo, zbierałem się na jakieś zawody i „smarowałem narty”. W radiu usłyszałem komunikat, że odbędzie się zebranie założycielskie polskiej organizacji w Mińsku. Rzuciłem wszystko i poszedłem tam. To było niezapomniane wydarzenie. Po tylu latach poczułem się świeży powiew wiatru. Jeszcze nie bardzo uświadamialiśmy sobie, co to wszystko znaczy. Zebrało się liczne grono Polaków. Wystąpiłem, wypowiadałem swoje zdanie i odczułem, że serce moje biło w unison z sercami rodaków. Wówczas każdy chciał coś zrobić, to był wielki zryw. Bardzo przydał się wtedy samochód służbowy, który mogłem czasem wykorzystywać do swoich spraw. Właśnie na nim rozwiliśmy podręczniki w teren, gdzie zaczynało kwitnąć polskie szkolnictwo. Przez pół roku proponowano mi włączyć się do zarządu.

Po pewnym czasie został Pan wybrany na stanowisko prezesa miejskiego oddziału ZPB, obwodowego, a później prezesa Rady Naczelnej. Przeszedł Pan te wszystkie od dołu, poznał i doświadczył wielu rzeczy. Jak można podsumować ostatni rok?

- Został wykupiony dom pod siedzibę miejskiego oddziału ZPB w Borysowie. Ma dobrą lokalizację, zaczął już funkcjonować: odbywają się tam zebrania i różne imprezy. Dzisiaj jest najbardziej wysuniętą na wschód Mińszczyzny polską placówką.

W Iwieniu natomiast wciąż zmagamy się z różnymi problemami przy remoncie i adaptacji gmachu byłego „uniwersamu” pod regionalne centrum kultury polskiej. Pozostały jeszcze prace przy elewacji, które potrwać kilka tygodni. Zupełnym zaskoczeniem stała się opłata na rozwój pożarnictwa, a to 5300 USD. Jest to rzecz nie do zrozumienia; bo wszystkie służby muszą być finansowane z budżetu państwa, który składa się z naszych podatków.

Chcę zaznaczyć, że powstanie tych domów zawdzięczamy wsparciu finansowemu „Wspólnoty Polskiej”, co jest żywym dowodem więzi, która łączy nas z Macierzą. Szczere kresowe podziękowanie za ten dar, za pamięć o nas. Niedawno w Grodnie odbył się IV Festiwal Kultur Narodowych, gdzie godnie prezentowały się również polskie zespoły z Mińszczyzny. Prawie przez cały rok szykowały się do tej uroczystości, odbyły się regionalne festiwale, konkursy — wyznaczaliśmy lepszych, kto mógłby głębiej pokazać, że pieśń nasza, jak to mawiał Adam Mickiewicz, „nie ginęła w płomieniach”, że nadal słyszymy dźwięk melodii czasów naszych mam i babć.

W szkole nr 1 w Mińsku pomyślnie zakończył się kolejny rok już dla 8 klas polskich. Czwarta klasa po raz drugi była na koloniach w Polsce, a wszyscy uczniowie mieli możliwość odpocząć w kraju, bo o to zatroszczył się Konwent Polsko-Rosyjsko-Białoruski. Na dość dobrym poziomie odbywały się zajęcia w szkole niedzielnej, która ma ok. 200 słuchaczy.

Grupę przygotowawczą na wyższe studia do Polski prowadzi pani Kowgar, pedagog z powołania, bardzo sumienna, rzetelna, życzliwa. Finansowo całe to przedsięwzięcie wziął na siebie dyrektor Instytutu Polskiego w Mińsku Cezary Karpiński.

Co to jest za specjalny kurs dla 9, 10 i 11 klas i jak Pan ocenia tegoroczną rekruta-

Konstanty Tarasewicz

cję na studia do Polski?

- Słuchacze tego kursu będą mieli specjalne programy, które będą im bardzo pomocne podczas nauki i egzaminów.

Kandydatów na studia do Polski jest coraz więcej. W tym roku w Mińsku egzaminy zdawali uczniowie z 5 obwodów na 20 miejsc wyznaczonych. 4 osoby z Mińszczyzny pomyślnie przebrnęły przez to gęste sito selekcji.

Nadal jestem przekonany, że najważniejszą sprawą jest szkolnictwo, bo to swoisty fundament naszego odrodzenia. Nasze osiągnięcia nie mogą przesłonić problemów, których nam przysparza czas. Jeszcze niedawno cieszyliśmy się, że zawsze jesienią mieliśmy komplet uczniów w polskich klasach w Mińsku. Niestety odeszła nieodżałowana Irena Dunaj, która z niewiarygodnym zapałem i energią prowadziła rekrutację. Odnaleźć w dużym mieście rodziców sześciolatków, przekonać ich o słuszności edukacji w klasach polskich, zrobić z nich sprzymierzeńców i przyjaciół tej szlachetnej sprawy potrafiła tylko ona.

Teraz Oddział Obwodowy i Klub Kobiet Katolickich zajmują się szkołą, rekrutacją do „zerówek”. Na dzień dzisiejszy mamy tylko 8 podań. Żeby otworzyć „zerówkę”, musimy mieć, i to jest wyjątek dla nas, minimum -10. Musimy postarać się znaleźć tych 2 dzieciaków.

W szkole nr 131 język polski będzie wykładany jako przedmiot, mamy już nauczycielkę zaproszoną z Polski. Pedagodzy z Polski sprawdzili się, przyjeżdżają do brzo wykładowcy, którzy potrafią wszczepić dzieciom chęć do nauki, dobre obyczaje, nasze tradycje narodowe.

Tu wylania się nowy problem. Niektórzy miejscowi urzędnicy dziwnie traktują sens międzynarodowych umów w sprawie szkolnictwa, podpisanych przez nasze rządy. Strona białoruska wymaga za wizę od każdej nauczycielki, przyjeżdżającej z Polski, niewiarygodną sumę — 250 USD.

Co oprócz oświaty jest ważne w odrodzeniu polskości?

- Wiara. Urodziłem się w polskiej rodzinie, bardzo wierzącej. Ile siebie pamiętam, zawsze chodziłem z rodzicami do kościoła. Przeprowadził mnie tam po raz pierwszy ojciec, staliśmy pośrodku kościoła. I to miejsce zostało w mojej pamięci na całe życie, zawsze w świątyni modłę się tam. Jestem szczęśliwy, że rodzice pokazali mi drogę do Boga. Pamiętam, jak pracowałem w Kazachstanie, a miałem wtedy 10 lat, było mi ciężko, siedłem do stepu i modliłem się, wierzyłem, że pan Bóg nas nie porzuci i wszystko jest w Jego mocy. Wracając jakbym był innym człowiekiem, było mi lżej.

Często w kościele widzę w sprawowanych rękach już starszych pań stare modlitewniki, wydane może sto lat temu. One były kiedyś, bodajże, jedyną polską książką w niezamównej rodzinie. I babcie, ucząc wnuków pacierza, wpały im polskie słowa, naszą mo-

wę. Uważam, że babcie i Kościół pomogły nam przetrwać, zachować świadomość narodową, nie stracić ludzkiej godności.

Teraz z pięciu mszy św. w Mińsku w katedrze, tylko jedna jest w języku polskim. I nawet te kobiety, które mają teraz po 65-70 lat, chociaż rozmawiają po białorusku, modlą się tylko po polsku, bo to pozostało jeszcze z dzieciństwa.

Jak wyglądają sprawy w obwodzie mińskim?

- W obwodzie mińskim mamy 19 oddziałów. Niedawno powróciła do naszych szeregów „Polonia”. Kilka lat temu doszło do rozłamu, do którego doprowadzili karierowicze i łotrzy, dbający o swe wygody. Na szczęście, trzeźwo myślący rodacy działali skutecznie i mądrze. Zachowali strukturę ZPB, to był jakże słuszny krok. W Mińsku powstały trzy polskie organizacje. Bolesnie to przeżywali liczni nasi członkowie. Byliśmy zawsze otwarci na wzajemne kontakty, wspólne akcje i imprezy. Uważaliśmy, że urazy ustąpią, zapomnimy o nich, kiedy porwie nas wspólna sprawa, wspólne kłopoty. Mówią, że czas leczy, goi rany. I słusznie. Organizacja „Polonia” teraz działa jako samodzielny miejski oddział ZPB. Mają te same sprawy, takie same prawa i obowiązki, co i inni — to dwudziesty nasz oddział.

Normalnie układa się praca w Rubieżewiczach, Iwieniu, Wilejce, dość dobrze w Wołożynie, poprawiło się w Borysowie, Klecku, Nieświeżu. Gorzej sprawy idą w Stołbach. Może zależy to od prezesa oddziału, zarządu, a może od inicjatywy szeregowych członków, którzy nie znajdują porozumienia. W Dołginowie zmarł prezes i jeszcze nie obrano nowego. Natomiast nowo wybrany zarząd w Nalibokach zaczął nieźle pracować. W Rakowie zwiększa się liczba członków naszej organizacji, zorganizowano polskie klasy. Cieszy tylko to, że we wszystkich tych miejscowościach, co wymieniałem, w tej czy innej formie wkłada się język polski. Gdy bywałem w Klecku, widzę duże zainteresowanie się historią, rodowodem. Za trzy lata tu się sporo zmieniło ku lepszemu. Może trochę gorzej wyglądają sprawy harcerstwa. Myślę, że znajdzie się osoba głęboko zaangażowana w ten szlachetny ruch. Cieszy mnie działalność zjednoczenia lekarskiego: nawiązali kontakty z podobnymi organizacjami społecznymi w Polsce, Czechach, Niemczech, mają swoją stronę w Internecie. Starają się znaleźć jakiś lokum, żeby odtworzyć gabinet lekarski do konsultacji i badań medycznych osób starszych.

Bardzo zależy nam, żeby powstał oddział w Radoszkowiczach, gdzie jest sporo Polaków, są nawet chętni zacząć pracę, ale wciąż w umysłach wielu ludzi panuje jakiś strach, chociaż tłumaczymy, że jesteśmy organizacją oficjalną i zajmujemy się tylko sprawami kultury i oświaty. W małym miasteczku ludzie są bardziej zaleźni od władzy lokalnej, a ta nie zawsze przychylnie stosuje się do powstania organizacji społecznej, jak mówią Rosjanie „ot griecha podalsze”. Taka sama sytuacja i w Zasławiu. Są jeszcze z trzy miejscowości, gdzie można założyć terenowe oddziały ZPB.

Minał rok, odkąd wprowadziliście się do budynku w Mińsku, który potocznie nazywają „Polska Strzecha”. Jak on jest zagospodarowany?

- Ponad rok temu przeprowadziliśmy się z niewielkiego pomieszczenia do domu przy ul. Sołomienaja 23. Nie jest tu aż tak przestronnie, bo część budynku musimy wydzierżawiać firmom, które

praktycznie pokrywają koszty utrzymania naszej siedziby. Jak dotąd, żadnego transportu nie mamy, a bardzo by się przydał.

Każdy Polak, nie tylko ze Związku, z „Polonii”, „Polonicki” czy „Macierzy Szkolnej”, ale i każdy rodak, który nie należy do tych organizacji, ma prawo przyjść tutaj, otrzymać wsparcie, konsultację, pomoc. Jest to główna funkcja naszego ośrodka. Każdy pierwszy i trzeci wtorek jest oddany miejskiej organizacji ZPB, „Polonia” też ma tu swoje zebrania 2 razy w miesiącu, spotykają się tu członkinie Klubu Kobiet Katolickich, „Macierzy Szkolnej”, nauczyciele przeprowadzają seminaria, a chóry — których mamy dwa — przeprowadzają próby. Stworzyliśmy tu zakątek-muzeum Kątynia. Z czasem ma powstać duże muzeum martyrologii narodu polskiego, gdzie będzie ołtarz, przy którym będziemy się modlić podczas żałobnych uroczystości za dusze rozstrzelanych w Katyniu i poległych na całym świecie. Pamięć o nich jest naszym świętym obowiązkiem.

Na parterze mamy dwie nieźle wyposażone klasy, bibliotekę i gabinet metodyczny.

Jaką ma przyszłość siedziba w Mińsku?

- Mam swoje osobiste plany. Żeby wiedzieć, jak będzie szła praca, trzeba widzieć wykonawców. Jeżeli tego nie ma, to nie może być żadnej wizji. Ale mam nadzieję na lepsze. Chciałbym dobudować dużą salę dla przeprowadzenia akademii, konferencji, koncertów. To moje marzenie. Mieściłaby się tam i obszerna biblioteka. Do rozpoczęcia tak ogromnego przedsięwzięcia są potrzebni ofiarni ludzie, którzy cel swej działalności w ZPB wiążą z zobowiązaniami wobec naszej świętej sprawy. Czasem myślę o minionych latach i dziwię się, dlaczego nowy zarząd miejskiego oddziału tak negatywnie stawia się do starszego pokolenia. Do kierownictwa wybrana została sama młodzież, może nie bardzo zahartowana, nie bardzo świadoma swej narodowej przynależności i obowiązku, i co więcej, nie bardzo pojmująca nasze cele. Widzę tę lukę, która nas oddziela. Może niebawem do naszych szeregów wleje się, tak się spodziewam, młodzież, która teraz jeszcze siedzi za szkolną ławką i studiuje. Chyba musi tak być, bo inaczej nasze odrodzenie straci wszelki sens.

W 1998r. na zebraniu miejskiego oddziału ZPB była jednogłośnie podjęta decyzja o wzniesieniu w Mińsku pomnika Adamowi Mickiewiczowi. Wtedy zdawało się, że ten szlachetny czyn będzie rychło zrealizowany.

- Już cztery lata minęły. Za ten czas postawiono w Mińsku pomnik Puszkiniowi, Szewczenko. Ludzie mówią, że goście przybyli,

Z LISTÓW CZYTELNIKÓW

Piszę z powodu artykułu o Berezie Kartuskiej, który się ukazał w Głosie. My, ludzie starsi, którzy co nieco pamiętamy z tamtych czasów, jesteśmy zgorzgni. Jak Andrzej Legieć, autor artykułu, mógł pisać takie rzeczy, że tam odbywali wyroki niewinni ludzie. Byli tam przeważnie komuniści, którzy utrzymywali więź z bolszewikami i prowadzili agitację przeciwzrządową wśród ciemnego ludu. Pewnie im się chciało komunizmu. Oni i ich przodkowie 123 lata przeżyli przy carze, a tu raptem jakaś Polska. Państwo Polskie po odzyskaniu niepodległości musiało być bronić, więc osadzano takich „elementów” w Berezie, ale jedynie złapanych na gorącym uczynku przy rozklejaniu plakatów czy rozdawaniu ulotek na 1 Maja. Przecież zawsze każde państwo surowo karało tych, kto występował przeciwko władzy. A z Berezy wychodzili po paru miesiącach i znowu zaczęli robić swoje, bolszewicy by takiego już dawno rozstrzelali. Dlaczego to Polakom przypisywane są ostatnio różne przestępstwa? Kto więcej niż Polacy wycierpiał różnych krzywd? Ilu ich zginęło niewinnie? Mordował i rozstrzeliwał Niemiec, mordowali i rozstrzelali bolszewicy, czy tego jest zbyt mało?

Helena SZOŁOMICKA, Albina SMOLKO, Lucja CZERNIAWSKA i inni.

a gospodarza wciąż nie ma. Nie ma pomnika Mickiewiczowi i teraz. Różne były perypetie całej tej sprawy. Stosunkowo szybko załatwiliśmy problem z lokalizacją pomnika. Ówczesny mer Jermoszyn sprzyjał naszemu przedsięwzięciu i zatwierdził decyzję Rady Miejskiej. Nawet obiecał pokryć z kasy miasta koszty wzniesienia postumentu i uporządkowania przyległego terenu. Cieszyliśmy się, że bezimienny skwer w samym centrum miasta może z czasem stanie się miejscem, gdzie będziemy się spotykać w dni szczególne. Na dzień dzisiejszy pomnik jest wykonany w twardym materiale, sformowany i przygotowany do odlewów, ale nie ma pieniędzy na brąz i odlew. Możliwie, z nowym ambasadorem omówimy ten temat wspólnie ze stroną białoruską i już w tym roku (24 grudnia) zbierzemy się u stóp Wieszcza. A może wiosną przyszłego roku? Dziwi mnie, że niektórzy urzędnicy nie wiedzą nic o Mickiewiczu. Przychodzę pewnego razu do Komitetu Wykonawczego rejonu moskiewskiego i słyszę: „A po co Mickiewiczowi drugi pomnik? Już jeden stoi na placu Jakuba Kołasa”. (Kołas miał prawdziwe nazwisko Mickiewicz).

Każdy dzień dostarcza różnych emocji i wrażeń...

- Nigdy nie chodziłem do polskiej szkoły, ale w domu rozmawialiśmy tylko po polsku. Mój ojciec był bardzo wykształconym człowiekiem, nauczył mnie wielu rzeczy, całe życie postępuję według jego zasad, wszczepionych mi w dzieciństwie. Z wojska pisałem do domu listy tylko po polsku, nie było to łatwe, przecież wokół rozmawiano tylko po rosyjsku. Nigdy nie ukrywałem swej polskości. Ale jakaś nieopisana tęsknota za polską szkołą pozostała. Dziwnie, bo nigdy nie słyszałem słów nauczycielki zwracającej się do mnie po polsku, nie pisałem kredą słów, które jako pierwsze w życiu usłyszałem od mamy. I kiedy przeprowadziliśmy się do tego budynku, pomyślałem, że parter będzie oddany dzieciom. Tak się stało, nie ja jeden miałem takie chęci. Jakiś szczególny sentyment do tych klas tkwi we mnie do dziś.

Wiosną przyszła pewna pani mieszkająca obok i powiedziała, że, wracając do domu zawsze patrzy na oświetloną klasę, na dzieciaków pod polską flagą, cieszy się, że mogą one uczyć się po polsku. A ilu ludzi jeszcze nie odnalazło swej drogi do tej klasy, tej „Polskiej Strzechy”, małego domku i gromady rodaków, którzy śmiało mówią: „byliśmy, jesteście, będziemy...”. Nasze odrodzenie jak ten ugor, zaniedbany, opuszczony. Pole trzeba orać, pracy wystarczy dla wszystkich.

Dziękuję za rozmowę.

Julia JASIŃSKA

Losy przeplatane

Wspomnienia Edmunda Kolendy

ciąg dalszy z nr. 32

Nikt nie mógł spać spokojnie. Ludzie się modlili: „Od powietrza, głodu, ognia i sił szatańskich (bolszewików) wybaw nas, Panie!” i czekali na jakiś cud.

Nie spali i bolszewicy. Budowali lotniska i latarnie obserwacyjne na polach. Jedno lotnisko zaczęli budować na wzgórzu koło Waszkiel. Do pracy zmuszano miejscowych gospodarzy z końmi i wozami, musieli wozić żwir i kamienie na budowę. Pracowali również więźniowie przywiezieni z łagrow radzieckich. Drugie lotnisko budowali koło Naczy, było ich znacznie więcej wzdłuż granicy zachodniej. Rosjanie starannie przygotowywali się do wojny, do okupacji całego świata. Taki sam cel miał Hitler. Faszyści i komuniści są braćmi bliźniaczymi, mieli jeden program, jeden cel i ten sam stosunek do Polaków.

Zawsze powtarzali, że Armia Czerwona jest najsilniejsza na świecie. Z samego rana, a nawet kilka razy w ciągu dnia, śpiewali swego rodzaju hymn: „Jeśli jutro wojna, jeśli jutro woda, budź się! Jutro woda gotowa. Poletit samolot, zastrocit pulemiot, moszcznyje tanki i piechota pojdiot i linkory pojdiot i pomczatsia lichije taczanki!”

Na każdym zebraniu politycznym nie zapominali powiedzieć, że ich armia jest najbardziej potężna i może wyzwoić od kapitalistów narody całego świata. Chwalili się tym, jak pokonali Japończyków. Opowiadali o swoim zwycięstwie nad Finami. Nie wspominając jednak o tym, że zginęło tam ponad 30 tys. żołnierzy radzieckich. To była straszna wojna dla Rosjan. Opowiadał nam o niej oficer Mikołaj Cwirko, który brał w niej udział i został ranny. Długo leżał w szpitalu i tylko to uratowało mu życie. Opowiadał, że Rosjanie ginęli tam, jak muchy. Doskwierał ponad 40 - stopniowy mróz i głęboki po pas śnieg. „Szliśmy do ataku, a strzelano do nas nie wiadomo skąd. Nie było słychać strzałów, ani wroga nie widać, tylko nasi żołnierze padali do tego głębokiego śniegu. Takich tam wichura i zamiatła, czarnych na białym śniegu. Później zaczęli dawać nam narty i białe pokrowce na ubranie, ale wtedy pojawili się snajperzy. Gnano wszystkich do ataku pod groźbą śmierci. Tych, co nie chcieli iść, rozstrzeliwano na miejscu, z tych natomiast, którzy poszli, mało kto wrócił. Codziennie powinni byli dawać na obiad 100 gr. wódki, dawali natomiast po całej butelce przed każdym atakiem. Na obiad wracaliśmy bardzo mało, ponieważ wrócić mogli tylko lekko ranni. Zdrowi musieli iść dalej, ciężko rannych i zabitych nikt z pola walki nie zabierał!” — mówił oficer.

Ze względu na powszechną agitację i propagandę, nie każdy człowiek wiedział, gdzie jest prawda, a gdzie fałsz. Chwalili się, że u nich już dawno wszystko jest zmechanizowane, pracownicy tylko kontrolują pracę maszyn. Opowiadali o rajskim życiu w kolchozach: nie trzeba chodzić za plugiem, wszystko o wiele szybciej i lepiej robi traktor. „Niedługo też przekona-

Ks. Szczewirski i chór kościelny z Radunia w latach 1930-1944

cie się, jak to dobrze żyć i pracować wspólnie. Przecież słyszycie huk silników dniem i nocą, to sprowadzana jest dla was technika gospodarcza. Partia komunistyczna dba o człowieka, o jego dobro. Będziecie mieli nawet wspólną stołówkę, gospodyniom nie trzeba będzie gotować. To wszystko będziecie mieli za darmo, ponieważ pieniądze też nie będzie. Taki właśnie jest komunizm!” — twierdzili agitatorzy. Ale pewnego razu znajomy ojca i dobrze już podпиты polityk powiedział: „Drogi gospodarzu, powiedz mi prawdę, czy uwierzyłeś w te moje bajki, chociaż w jedno słowo? Ja sam nie wierzę w to, co mówię, ale muszę, ponieważ jest to mój obowiązek. Uwierz mi, już zużyte zostały wszystkie zapasy benzyny i oleju napędowego. Rosja nie jest taka potężna, za jaką chce uchodzić. Nie daj wam Boże takiego życia, jak w Rosji. Tylko nie mów o tym nikomu, ponieważ będzie to dla mnie oznaczalo katorgę lub śmierć. Ja także pochodzę z bogatej rodziny (kulackiej). Nie wiem gdzie zginęli moi rodzice, bardzo mnie to boli. Żyję pod cudzym nazwiskiem, które przydzielono mi w obozie dziecięcym. Gdy wyrośłem, wysłano mnie na pewną zgrupę na front fiński. Nikt lepiej ode mnie nie wie, ilu ludzi umarło z głodu i chłodu w obozach, ilu zamęczono w zaściankach NKWD, rozstrzelano i skazano na śmierć bez żadnego sądu. Mówię ci prawdę, drogi Konstanie. Poznałem ciebie i uważam za brata, dlatego powierzę ci swoje tajemnice i los. Wspomnienie o rodzicach jest dla mnie najbardziej bolesne, chce mi się wtedy umrzeć. Opowiedziałem to wszystko tobie i lżej mi się zrobiło, bo wiem, że przynajmniej jeden człowiek zna prawdziwą prawdę.”

Siedząc przy stole z kieliszkiem w ręku, czas od czasu obejmował i całował ojca, nazywając go bratem, a później przykładł palec do ust na znak dochowania tajemnicy.

Minęło trwożne lato 1940r. Zebrano dobre plony. Życie toczyło się jak dawniej, każdy miał nadzieję na lepsze. Mój chrzestny Wacław Kirol ożenił się z bogatą dziewczyną ze wsi Mędrykowszczyzna koło Żyrmun. Podczas ich wesela przestrzegano wszystkich tradycji. Mój ojciec pełnił obowiązki swata. Orkiestra, składająca się z harmonii,

cymbałów i skrzypiec, wesoło przyspiewała gościom do śpiewu i tańca. Wszyscy bawili się „do upadłego”. Pierwszy dzień wesela odbywał się w Waszkielach, gdzie dużo gospodarzy zostało bez ziemi z powodu budującego się lotniska. Wszyscy chwalili wybór chrzestnego, niektórzy nawet mu zazdrościli bogatej żony. Na drugi dzień wesele przeniosło się do domu panny młodej. Jechaliśmy wozami z dzwoneczkami, żeby wszyscy wiedzieli, że wesele jedzie. Po drodze kilka razy zatrzymywali nas grupki dzieci i młodzieży, prosząc o poczęstunek.

W domu panny młodej spotkano młodą parę chlebem-solą, podano również wódkę w małych kieliszczykach, które należało rozbić — na szczęście. Po przekroczeniu progu domu, czekała młodych niespodzianka, tzw. „wesele cygańskie”. brani w różne łachmany, wymazani sadzą, kredą i węglem ludzie, bardzo pięknie śpiewali i grali na „instrumentach”, którymi służyli: wiadro, piła, czajnik, garnki, łyżki... Ludzie ci byli bardzo zabawni i wesele, wydawało się, że prowadzą rajskie życie, że nie robią, a tylko grają, śpiewają i tańczą. W rzeczywistości była to biedota z sąsiedniej wsi Towkinie. Poszukiwali stale jakiejś dorywczej pracy, ich dzieci często pały bydo w bogatych gospodarzy wiele kilometrów od domu. Ci ludzie nie mieli często ziemi nawet na zbudowanie chałupy, jeżeli natomiast mieli dom, to nie było już podwórka. Z ziemią orną było jeszcze gorzej. Każdy zaznaczał swój sznurek ziemi, żeby nie wlać na miedzę sąsiada, ale i tak zdarzało się posiać, czy posadzić ziemniaki na polu sąsiada. Potrzebna była kolonizacja.

Nasza wieś Straczuny została skolonizowana jeszcze w 1937r. Każdy gospodarz otrzymał ziemię w jednym kawałku, najwyżej w dwóch. Wszyscy byli bardzo zadowoleni, otrzymali działki tam, gdzie chcieli i jeszcze przed wojną zbudowali tam domy, posadzili sady dzięki szkółce sadzonek, prowadzonej przez proboszcza raduńskiego Czesława Stejną. Nie we wszystkich wioskach jednak przeprowadzono kolonizację, przeszkodziła wojna.

Nasza rodzina otrzymała pole orne i łąkę w jednym kawałku. Las mieliśmy osobno, niedaleko jednak od

domu (ok. 600 m). Była to bardzo piękna okolica. Nawet mierniczy powiedział do mojego ojca, że w tym pięknym miejscu z sadzawką i źródłem sam chciałby mieszkać. W lesie było pełno jagód, grzybów i zwierzyzny, w sadzawce natomiast było dużo ryb. Prowadziliśmy dość duże gospodarstwo.

Bardzo lubił spędzać u nas urlop wujek Michał Kirol, policjant lwowski. W tym czasie zbierali się u nas wszyscy Kirołowie, przyjeżdżał wujek Antoni z Wilna. Wtedy dopiero byli dla mnie radosne dni. Nawet spałem wtedy z nimi na sianie w stodole, słuchając przed zaśnięciem głosów i szmerów przyrody. Ostatnie takie wakacje miałem w 1939r.

Na weselu chrzestnego byli wszyscy, oprócz wuja Michała. Często wspominaliśmy o nim na weselu, ale nikt nie wiedział, gdzie on i co z nim. Musiał uciekać przed bolszewikami. Chrzestny po weselu żył jak ważny gospodarz i nawet pewnego razu przywiózł ojcu na próbę bimber, o którym u nas jeszcze nikt nie wiedział, a oni robili go od dawna. Biedni zawsze byli silni w wymyślaniu. Wujek teraz miał dużo zboża, więc było z czego robić bimber. Był bardzo zadowolony ze swojego ówczesnego życia, z żony. Złożył się tylko, jak ojciec mówił, że mogą ich wywieźć do Rosji. „A co mi bolszewicy — mówił wtedy — jak zabiorą, to tylko teścia, to on jest bogaty, a ja biedny. Ziemia wszystko jedno zostanie na miejscu i ja też. W sklepach nic nie ma, będziemy robić wszystko sami. Bieda i niedostatek nauczy wszystkich, ale najszybciej i najłatwiej nauczyć się robić wódkę. To bardzo opłacalna sprawa dla gospodarza, ponieważ nie ma żadnych odpadów.”

Ludzie pili z powodu niepewnej przyszłości. Zbierali się wieczorami i rozmawiali o tym, co będzie dalej. Uważano, że dalej tak być nie może. Całą nadzieję w wywołaniu od bolszewików pokładano w Ameryce i Anglii. Mówili, że Pan Bóg nie dopuści barbarzyństwa i zesła karę na tych tyranów. Przecież nigdzie na świecie nie ma miejsca, żeby zabijano księży i rujnowano kościoły. Trzeba więcej się modlić, żeby Wszechmogący odwrócił od nas rozmaite klęski i nieszczęścia.

Rozmawiano o różnych wypadkach na świecie

o przeszłości, bo było wśród nich dużo ochotników 1920 r. Wspominali, jak uciekali wtenczas bolszewicy, a dzisiaj znów są tu. Ale Bóg da i znowu pobiegą jak za dawnych lat. „Czy zapomniałście, jak pędziliśmy tych drani i mogliśmy ich gnać do samego Uralu, ale oszczędziliśmy na własną zgubę” — mówili. Najwięcej rozmów toczyło się na bazarach i pod kościołem. Ojciec przychodził wtedy do domu wesoły i opowiadał, że ktoś słuchał radia i powiedział, że Anglia i Ameryka szykują się do wojny. „Przyjdzie na nich czas” — mówiono, ale ten czas ciągnął się bardzo powoli w tej męczarni i tęsknocie.

Ale jednak stał się cud. Nadszedł dzień wyzwolenia od „czerwonej zarazy”. Stało się to 22 czerwca 1941r. O świcie słychać było wybuchy w kierunku Lidy, ale nikt nie wiedział, co to znaczy. Wszyscy myśleli, że to ćwiczenia wojskowe. Była niedziela i prawie wszyscy, jak zwykle, poszli do kościoła. Matka z młodszymi dziećmi była w domu. Pogoda tego dnia była bardzo piękna. Po południu nagle usłyszeliśmy straszny huk. Wybiegliśmy na podwórkę i zobaczyliśmy 24 samoloty niemieckie, które leciały bardzo nisko, mogliśmy przeczytać nawet numery. Leciły na wschód, omijając Lidę, na pewno na Mińsk. Jadąc z kościoła, ludzie mówili, że już idzie wojna, że już dziś bombardowali lotniska. Z samolotów zrzucono ulotki, że panowanie komunistyczne już się skończyło. „Jesteście wolni!” — pisało na ulotkach. Skażeni, którzy pracowali przy budowie lotnisk, rozbiegli się jak zające, chociaż bardziej byli podobni do głodnych, dzikich zwierząt. W Raduniu rozgromili sklepy i przewrócili łańcuchami pomniki Lenina i Stalina. „Spełniło się! Spełniło się!” — krzyczeli niektórzy z radości. „To cud!” A bolszewicy uciekali, jakby z ognia wyskoczyli.

Podczas ataku Niemcy zapalili pierwszy dom we wsi Waszkiel. Na pewno chcieli spalić całą wieś, ale nawet ten stary dom Kirołowa udało się ugasić. Los tej wioski był jednak już przesądzony, spłonęła prawie cała w maju 1948r. Rok 1941 nazywano rokiem wyzwolenia od bolszewików, Niemców spotykano z kwiatami, bo jeszcze nie wiedzieliśmy jacy to „wybawiciele”. Pierwszy wóz pancerny pojawił się w Straczunach w środę po południu. Jechał powoli, a za kilka minut pojawiły się pierwsze motocykle z przyczepkami. Każdym z nich jechało troje Niemców: dwoje z karabinami i jeden (w przyczepce) z karabinem maszynowym. Po jakimś czasie za nimi jechały ciężarówki wypełnione workami, na których siedzieli i grali na harmonijkach ustnych żołnierze niemieccy. Na drugi dzień przez naszą wieś prawie nikt nie jechał, pracował tylko sztab i kilka żołnierzy pełniło wartę przy sztandarze. Tym czasem drogą Raduń-Bastuny ciągnął się w nieskończoność sznur ciężarówek i innej techniki. Samoloty radzieckie, lecące bardzo wysoko, zrzucały bomby, które spadały prawie 500 metrów od drogi. Niemcy tylko się śmiali i je-

chali dalej. Za kilka dni doszły nas słuchy, że w lesie za Raduniem stoczono bitwę Niemców z Rosjanami. W niedzielę, jak szliśmy z matką do kościoła, widzieliśmy na poboczu drogi groby niemieckich żołnierzy. Było ich ok. 10 na kawałku drogi w 1 km. Niemieccy żołnierze często chodzili po domach w poszukiwaniu jedzenia. Później zabierali konie i wozy, nawet z woźnicą, którego po jakimś czasie puszczało do domu. Dobrze pamiętam, jak zabrali nam jałówkę, ale zapłacili za nią markami niemieckimi. Konia naszego wymienili na innego rannego, którego ojciec szybko wyleczył i był z niego bardzo zadowolony, bo to był silny koń i pracował za dwóch. Niemcy szli naprzód, nie zwracając na nas uwagi. Śmiali się tylko: „To już nasze, oni sami do nas przyjdą.” Nie prowadzono wtedy na naszych terenach działań wojennych. Radio londyńskie podało informację o przybliżeniu się frontu do Moskwy. Późną jesienią zatrzymała się na postój w Raduniu tzw. hiszpańska „Błękitna dywizja”, ich kapelan odprawił mszę św. w kościele raduńskim.

W rozmowach między sobą ludzie często mówili, że obaj diabli są z rogami, a który będzie lepszy - to czas pokaże. Na ścianach domów, na słupach przydrożnych pojawiły się ogłoszenia, które nakazywały bezwzględne podporządkowanie się władzom niemieckim. Nieposłuszni mieli być od razu karani śmiercią.

Groźba śmierci i czarny niemiecki orzeł, widniejący na każdym ogłoszeniu, budziły w ludziach wstręt. „Nie wiadomo, jak będzie teraz, ale jeszcze dobrze pamiętamy „kajzerowców”, którzy zjedli nam nawet kotów” — opowiadali starsi. Modlono się, żeby nie powtórzyło się to wszystko.

Jak zawsze przy każdym nowym rządzie, zaczynało od spisu ludności, posiadłości i ziemi. Każdy gospodarz już dobrze wiedział, co to ma znaczyć. Podatki jednak były symboliczne w porównaniu z sowieckimi.

Wójtem gminy raduńskiej był bardzo mądry miejscowy człowiek Jan Bolesław Cimochoński, który do swojej administracji wprowadził zaufanych ludzi z grona patriotów. Komendantem policji był Nosewicz, który był ciasno związany z AK. Dokładny niemiecki spis ludności wyglądał następująco: na każdym domu zawieszano tabliczkę z nazwiskiem i numerem domu, na drzwiach natomiast - dokładny spis wszystkich zamieszkałych z potwierdzającą pieczęcią władz. W każdej wiosce wybrano sołtysa, który powinien był chodzić na zebrania do rejonu, gdzie dawano zadania dla każdej wsi. Na miejscu sołtys już sam zbierał zebranie, na którym decydowano, kto i ile powinien oddać, żeby nie było krzywdy. Trzeba było dawać jałówki, świnie, konie z wozem czy saniami, kożuchy, rękawice wełniane i skarpetki. Zabierano także osoby stanu wolnego do pracy do Niemiec. Do ratowania ludzi od zgłady i wywożenia przyczynił się bardzo nasz ksiądz proboszcz Czesław Stein.

cdn.
Edmund KOLENDO

Przeżyj to sam

Osoby, które przyjeżdżają do Polski na studia, w pierwszych miesiącach pobytu czują się najczęściej zdezorientowane i zagubione. Nie znają miasta, zwyczajów panujących na polskich uczelniach. Mają problemy z zaaklimatyzowaniem się. Oto co warto wiedzieć o polskich uczelniach i życiu akademickim.

Miasto

Pierwsze, co powinien zrobić młody żak, to poznać miasto, a ściślej mówiąc, tę część, w której znajduje się miasteczko akademickie, uczelnia, gdzie można kupić dobre i tanie jedzenie, odebrać pieniądze, przysłać przez rodziców (poczta, bank).

Nie mniej ważne są kontakty z polskimi studentami, najlepiej ze starszych roczników.

Oni wprowadzą was w życie braci studenckiej.

Dojazd

Wiele trudności sprawia obcokrajowcom dojazd do miasteczka akademickiego. Gdy jedziecie po raz pierwszy warto kupić plan miasta.

Studenci pierwszego roku w październiku otrzymują legitymację studencką. Jest ona m. in. dokumentem, który uprawnia do korzystania z ulg w przejazdach komunikacji PKS i PKP na uczelnię oraz w autobusach komunikacji miejskiej. Jedynym warunkiem korzystania z tych ulg jest posiadanie przy sobie legitymacji.

Dziekanat

Dziekanat, to nie (wbrew nazwie) miejsce, gdzie urzęduje dziekan, ale skromny pokój, w którym student może załatwić wiele ważnych dla siebie spraw. Pomieszczenie to zajmuje pani (rzadziej pan), która zobowiązana jest udzielić wskazówek, pomocy i rady każdemu przychodzącemu studentowi. Instytucja ta istnieje bowiem tylko po to, by wam pomóc. To właśnie tutaj składamy odpowiednie dokumenty, gdy chcemy otrzymać miejsce w domu studenckim, obiady w stołówce akademickiej lub dofinansowanie w formie stypendium socjalnego, naukowego. Do dziekanatu dostarczamy podania o przedłużeniu sesji, przeniesieniu egzaminu, odbieramy indeksy po szczęśliwym zaliczeniu sesji egzaminacyjnej.

Musicie pamiętać, że dziekanat ma obowiązek udzielić wam wszelkich informacji o przysługujących wam prawach na uczelni, której jesteście studentami. Dlatego, w razie wątpliwości, zamiast rozpytywać wśród bardziej lub mniej zorientowanych kolegów — najlepiej od razu udać się do pani w dziekanacie, która wyjaśni wam, jak dany problem rozwiązać szybko i bezboleśnie.

Nie bój się pytać, Drogi Studencie, bo kto pyta, nie błądzi!

Akademiki

Każda uczelnia ma swoje akademiki. Są o różnym standardzie, w większości w dobrym stanie. Aby otrzymać w nim miejsce, należy zgłosić w dziekanacie chęć mieszkania w domu stu-

denckim oraz złożyć podanie. Obcokrajowcy zawsze otrzymują miejsce w akademiku.

Zazwyczaj w akademikach są cztero-, trzy- lub dwuosobowe pokoje.

Zaletą mieszkania w domu studenckim jest dużo, ale nie brak i negatywnych stron. Akademik jest jak mrowisko, mieszka w nim dużo „mrowek-studentów”. Tu kwitnie życie towarzyskie, nigdy nie czu-

Najlepiej udać się na stołówkę studencką, gdzie zawsze można zjeść smaczny obiad (trochę przypominający ten domowy, bo składający się z dwóch dań i deseru) bez wydawania wszystkich oszczędności. Dodatkowo, w czasie takiego obiadowania, możemy poznać nowe osoby, porozmawiać, nawiązać kontakty, jednym słowem — miło spędzić czas. Ci z was, którzy nie przepadają za zbiorową „garkuchnią” zawsze mogą znaleźć coś dla swego podniebienia w licznych knajpkach i barach. Propozycja ta dotyczy jednak tych z was, którzy nie muszą się martwić o pieniądze pod koniec miesiąca.

Istnieje też jeszcze inna możliwość — możecie stworzyć coś sam. Byle tylko nie była to zupka w proszku albo inny, równie ciekawy, wynalazek. Nie bądź egoistą! Pomyśl o swoim żołądku, który przyda ci się nie tylko przez czas studiów, ale jeszcze chwilę później.

Życie towarzyskie

To, bez wątpienia, najbardziej interesująca część żywota studenta.

I trudno się dziwić. Toż to same „delicje”! Rozpoczynając od ogólnych akademickich atrakcji,

jakimi są Dni Kultury Studenckiej czyli Juwenalia, na drobnych przyjemnościach kończąc. Ale po kolei. Juwenalia to niesamowity czas (tuż przed sesją letnią), gdy prezydent miasta oddaje za kom klucz do grodu. Miasto w czasie tej, trwającej kilkanaście dni, imprezy jest we władaniu braci studenckiej. Odbijają się wówczas liczne wystawy, koncerty, pokazy filmowe, dyskoteki. Każdy znajdzie coś dla siebie. Jeden może wyszaleć się na koncercie ulubionego zespołu, inny odnajdzie się na wystawie fotografii. Jednak bez względu na zainteresowania, hałasu i radości jest co nie miara. Zabawa trwa nieprzerwanie od świtu do nocy, a dla niektórych — od nocy do brzasku. Nie da się opisać atmosfery Juwenaliów — to po prostu trzeba przeżyć. Choćby dlatego warto być studentem. Oczywiście, te kilkanaście dni zabawy nie stanowią jedynej rozrywki studenta, bowiem jest on istotą, która w cudowny sposób potrafi regenerować nadwątłone siły — zwłaszcza, gdy na horyzoncie pojawia się kolejna okazja do imprezy. Wtedy uwiłdacznia się wielka wyobraźnia i pomysłowość studenckiej głowy. Student, który uwielbia się bawić, poradzi sobie w najtrudniejszej sytuacji. Urządzi prywatkę w dwuosobowym pokoju akademickim, na którą zaprosi, bagatela, 30 osób. Zorganizuje grilla lub ognisko na trawniku, racząc przy tym całe miasteczko akademickie zapachem dymu oraz własnymi możliwościami wokalnymi. Co bardziej pomysłowy — wystawi głośniki w oknie, by każdy mógł poznać jego gust muzyczny. Jeszcze inny „wtopi się” w tłum rówieśników na dyskotekę w jednym ze studenckich klubów. Jedno jest pewne — student to człowiek niezwykle towarzyski, gościnny i otwarty — szczególnie na różnego rodzaju pomysły oderwania się od książ-

zek lub wyrwania z wykładu. Ale nie taki student straszny, jakby się mogło wydawać. Trzeba pamiętać, że wśród tych „balangujących” znajdują się i tacy, którzy swoje życie towarzyskie zorganizują zupełnie inaczej. Zamiast na disco zaproszą przyjaciół do kina, kawiarni lub herbaciarni. Wszystko zależy od naszych upodobań, ale bez wątpienia i jedni, i drudzy potwierdzą tezę o niepowtarzalnej atmosferze w czasie studiów.

Godne zapamiętania z tego okresu są bowiem nie tylko szalone pomysły, ale przede wszystkim osoby, które dzięki nim poznaliśmy. Studia w Polsce to marzenie wielu młodych ludzi. Warto się dobrze uczyć, aby mogło się ono zrealizować. Nasze uczelnie bardzo dobrze kształcą swoich studentów. Poziom prowadzonych zajęć jest wysoki.

Myszę, że pomysł studiowania w Polsce to dobry wybór. Nie bójcie się barier językowych, praktyka czyni mistrzem.

Ewelina BIAŁKO
Lucyna KOWALCZYK

KONKURS

I Turniej Wiedzy Olimpijskiej

Klub Sportowy „Batory” przy ZPB wchodzi do wspólnoty polonijnych klubów Olimpijskiej z Kanady, Szwecji, Turcji i Niemiec, w ramach Turnieju Wiedzy Olimpijskiej, która została założona podczas tegorocznych Polonijnych Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Szczyrku. Klub Olimpijski w Kanadzie zapoczątkował tradycję — przeprowadzenie Turnieju Wiedzy Olimpijskiej, który od tego roku ma charakter międzynarodowy i przeprowadzany jest w państwach, które uchodzą do tej wspólnoty.

KS „Batory” ogłasza pytania do I etapu. Odpowiedzi na pytania należy nadsyłać pod adresem redakcji do 16 września br. wraz z adresem do kontaktów i telefonem. Sześć osób, które uzyskają największą liczbę punktów (prawidłowa odpowiedź na pytania — 3 pkt), zostaną zaproszone do Grodna na Olimpiadę we wrześniu, podczas której odbędzie się 2 etap turnieju. Zaproszonym klub zapewnią koszty dwudniowego

pobytu (koszty podróży — do uzgodnienia). Zwycięzcy zostaną nagrodzeni dyplomami oraz prezentami od organizatorów turnieju. Finał tegorocznego turnieju jest przewidziany w Kanadzie.

Pytania nie są łatwe, ale życzymy powodzenia!

- Pytania.**
1. Co to jest olimpiada?
 2. Gdzie leżała Olimpia — miejsce starożytnych igrzysk?
 3. Jakie obiekty sportowe znajdowały się w Olimpii?
 4. Kogo nazywano olimpijczykiem?
 5. Od kiedy w Olimpii biegano nago?
 6. Jaką nagrodę otrzymywali zwycięzcy olimpijscy?
 7. Kobiety nie miały prawa wstępu na stadion i widownię w czasie trwania igrzysk. Był jednak prawnie usankcjonowany wyjątek. Dla kogo?
 8. Kto zainicjował wskrzeszenie igrzysk olimpijskich z udziałem sportowców całego świata?
 9. Kiedy powołano do życia igrzyska olimpijskie ery nowożytnej?
 10. Kiedy został powołany do życia Międzynarodowy Komitet Olimpijski oraz kto

był jego pierwszym prezesem?

11. Od kiedy Polska jest w składzie MKOl?

12. Na których igrzyskach użyto po raz pierwszy flagi olimpijskiej i jaki jest los tej pierwszej flagi?

13. Kto zapala znicz olimpijski?

14. Zwycięzców olimpijskich wyróżnia się w trojaki sposób, zdobywców drugich i trzecich miejsc dwójaki. Wymień te formy wyróżnień.

15. Czy złoty medal olimpijski jest naprawdę złoty?

16. Jak się nazywał Polski Komitet Olimpijski?

17. Kiedy powstał pierwszy Klub Olimpijski i gdzie za granicą Polski powstał pierwszy Polski Klub Olimpijski?

18. Kto pierwszy z Polaków i kiedy zdobył medal olimpijski i dla których barw?

19. Kto pierwszy zdobył medal olimpijski dla barw Polski oraz kto pierwszy zdobył złoty medal olimpijski?

20. Kiedy odbyły się I Zimowe Igrzyska Olimpijskie i na których igrzyskach zimowych sportowcy polscy odnieśli największe sukcesy?

POEZJA CZYTELNIKÓW

Wstałem raniutko
ubrany biułtoko
Tak sobie pomyślałem
Co do Ciebie
Napisać miałem
Do sklepu wstępuję
Biały papier kupuję
Za pióro się chwytam
I z Tobą się witam.
Nie witam się z Tobą
rękami
Tylko dobrymi słówkami
Piosenkę Tobie śpiewam w
każdej dobie
Myszę wciąż i marzę o
Tobie.

J.Miron

CIEKAWOSTKI

*Intel sprawdził, co Amerykanie robią z notebookami. Wyniki raportu są co najmniej... dziwne. Laptopy towarzyszą mieszkańcom USA praktycznie wszędzie — także w czasie ślubów i pogrzebów. Co ciekawe, 81% ankietowanych przyznało, że używają laptopów równocześnie oglądając telewizję, a 54% robi to podczas jedzenia. Blisko połowa (48% badanych) pracuje na komputerze przenośnym będąc... nago.

*Amerykański oddział japońskiej firmy Mitsubishi przedstawił kufle do piwa, które — dzięki wbudowanej w nie elektronicznej alarmującej donoszącej sygnał o potrzebie napełnienia pustej już szklanki. Czujnik wbudowany w dno kufła daje sygnał mikroprocesorowi, a ten wygrywa ustawioną melodię (informacja agencyjna nie podaje, czy można sobie wybrać np. „Pię Kuba do Jakuba”).

*Brytyjscy naukowcy wymyślili nowy sposób na walkę z rakiem piersi. Ma do tego posłużyć zmodyfikowana część damskiej bielizny. Jeśli testy medyczne potwierdzą jej skuteczność, tradycyjny biustonosz może stać się nowoczesnym przyrządem onkologicznej diagnostyki. Podstawowym warunkiem skutecznego leczenia raka jest wczesne jego wykrycie. Elektroniczne biustonosze będą pilnować zdrowia kobiet praktycznie codziennie.

Interior, pl

Gratulacje

Z okazji urodzin wspaniałej koleżance **Jolite ONISKO** najserdeczniejsze życzenia: dobrego zdrowia, wszelkiej pomyślności, sukcesów w pracy, szczęścia w życiu osobistym i zadowolenia ze wspaniałych córek składają koleżanki i koledzy z redakcji **Głosu**

Z okazji jubileuszu 60. rocznicy urodzin kochanej mamusi **Helenie SAKOWICZ** moc najserdeczniejszych życzeń: dobrego zdrowia, szczęścia, dużo pogodnych i radosnych dni, długich i szczęśliwych lat życia oraz błogosławieństwa Bożego.

Cóż można napisać więcej Dla naszej uroczej mamy? Nic więcej nie wymyślimy Ponad to, że Cię kochamy!

Antonina z rodziną, Aleksandra z rodziną

Nasz Księżu Olku, Czcigodny Kapłanie, Do Boga w twoje święto zanosimy błaganie, Niech Bóg Ci daje zdrowia I wiele Bożych łask, I niech Ci towarzyszy piękny słoneczny blask, Nie znaj w swoim życiu nigdy zmartwienia ani burz, Niech Ciebie zawsze chroni Twój Święty Anioł Stróż.

wdzięczni parafianie z par. Miłosierdzia Bożego w Dociszkach

KARTKI Z KALENDARZA

20.08.1847 - w Hrubieszowie urodził się Bolesław Prus, pisarz, publicysta
22.08.1584 - w Lublinie zmarł Jan Kochanowski
23.08.1939 - zawarcie paktu Ribbentrop-Mołotow
24.08.1675 - król Jan III Sobieski rozgromił pod Lwowem dziesięciokrotnie silniejszą armię turecko-tatarską

Matrymonialne

Kawaler, Polak, rolnik 34/190 bez nałogów. Pozna panę, katoliczkę do 30 lat zdecydowaną zamieszkać na wsi. **Stanisław Staszewski Czernice 06-406**
Opinogóra POLSKA
tel.: (1048) 23-677722658 po 22.00

DANIE TYGODNIA

Gulasz rybny

Składniki: 1 kg filetów rybnych, po 50 dag papryki i pomidorów, po 20 dag cebuli i ziemniaków, 2-3 ząbki czosnku, szklanka bulionu warzywnego, pół szklanki śmietany, łyżeczka maki, łyżka soku z cytryny, 4 łyżki oleju, łyżka posiekanych świeżych ziół, łyżka mielonej słodkiej papryki, sól, pieprz.

Przygotowanie:

Filety skropić sokiem z cytryny. Posieka-

Jedna porcja zawiera: 440 kcal
Czas przygotowania: 45 min

ny czosnek i cebulę zeszklić na gorącym oleju. Dodać paski papryki oraz pokrojone w kostkę ziemniaki. Smażyć 6 minut. Dodać cząstki pomidorów. Wlać gorący bulion i zagotować. Włożyć filety, przyprawić. Gotować 20 min. Zmieszać śmietaną z makią, zabielić gulasz. Gotować 5 minut.

Danie na: 4 osoby
Jedna porcja zawiera: 440 kcal
Czas przygotowania: 45 min

Czcigodnemu Księdzu **Ludwikowi STANISZEWSKIEMU** z okazji imienin składamy serdeczne życzenia: dużo zdrowia, szczęścia, długich i pogodnych lat życia. Serdecznie dziękujemy Ci za pracę w naszej parafii, za prowadzenie nas drogą Bożą. Niech dobry Bóg i Matka Najświętsza błogosławią Tobie i w dalszej pracy kapłańskiej wierni z Parafii w Hnieźnie

Z okazji 80. rocznicy urodzin **Weronice SZOCIE** serdeczne życzenia: długich i pogodnych lat życia, szczęścia i opieki Bożej z całego serca **przesyłają syn i synowa, córka i zięć, wnuki, wnuczka i prawnuczka**

Z okazji imienin Czcigodnemu Księdzu **Cezaremu MICHOWI** Zdrowia życzymy

Okazja taka nie co dzień się zdarza, Aby wyrazić słowami Co serce w ciszy co dzień powtarza. Szczęścia życzymy Ci również Takiego, jak Ty sam pragniesz Bo dobrze, gdy będzie przy Tobie A Ty — czym ono jest odgadniesz. Wytrwałości życzymy Ci także W realizacji pragnień i celów Cierpliwym bądź i odważnym By rzeczy dokonać wielu

komitet kościelny i oddani parafianie ze Skidla

Podziękowania

Z całego serca dziękujemy władzom miejskim, a szczególnie burmistrzowi Olecka **Wacławowi OLSZEWSKIEMU** za zaproszenie grupy dzieci ze Szczuczyna na imprezę „Przystanek Olecko”. Za zorganizowanie miłego pobytu oraz za możliwość poznania tego wspaniałego miasta. Mamy nadzieję na dalszą owocną współpracę

w imieniu dzieci, opiekunów oraz Oddziału ZPB w Szczuczynie dyrektor Domu Polskiego **Wiktora Bogdan**

Zespół piosenki dziecięcej „Anzelika” z Lidy składa serdeczne podziękowania prezesowi Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Koszalinie **Gabrieli CWOJ-DZINSKIEJ** i prezydentowi miasta Koszalina **Henrykowi SOBOLEWSKIEMU**. Najserdeczniej podziękowania kierujemy również kierownik ds. artystycznych **Grażynie MULCZYK-SKARZYŃSKIEJ**, **Danucie ZAWISŁAK**, kierownikowi ds. transportu **Edwardowi ROMANSKIEMU**, nauczycielom: **Donacie PRONCZUK**, **Jadwidzie GROBELNEJ**, **Andrzejowi LITWINOWI**, **Monice LITWIN-DYNGOSZ**, **Halinie PUC** oraz prezes Domu Polskiego w Lidzie **Izabeli TYRKIN**, którzy dołożyli wszelkich starań, aby urozmaicić nasz pobyt w Koszalinie. Z całego serca dziękujemy za tak wspaniałą wypoczynek, życzliwość i wyrozumiałość przyjaciół, których znaleźliśmy wśród Was! Życzymy dużo zdrowia, powodzenia i sukcesów w pracy. Niech Wam los sprzyja, życie Was bawi, ludzie szanują, Bóg błogosławi.

zespół „Anzelika” z Lidy oraz Irena Giebień i kierownik zespołu **Anzelika Biruk**

Serdeczne podziękowania Oddziałowi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Siedlcach, a szczególnie jego dyrektorowi **Jackowi GRABINSKIEMU**, jak również dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Borkach **Wyrkach** za zorganizowanie miłego pobytu na koloniach, za opiekę i szczerą otwartą serce. Szczególne podziękowania po. Konsu-

Uśmiechnij się

Rozmawia dziennikarz ze znanym rabusiem:

- Jakiej jest pana największe marzenie?
- Obrobić bank i zostawić odciski palców teściowej...

Okulista zasiadający w komisji wojskowej pyta poborowego:

- Czy widzicie tam jakieś litery?
- Nie widzę.
- A widzicie w ogóle tablice?
- Nie widzę.
- I bardzo dobrze, bo tam nic nie ma! Zdolny!

Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii, egzamin z botaniki. Student siedzi już prawie godzinę i idzie mu coraz gorzej. Profesor postanowił dać mu ostatnią

la Generalnego RP w Grodnie **Renisławowi WALTEROWI** za pomoc w otrzymaniu wiz

wdzięczna młodzież z Osmiany

W imieniu całej grupy dzieci odpoczywających na koloniach w Krakowie chcę podziękować prezesowi Związku Polaków na Białorusi **Tadeuszowi KRUCZKOWSKIEMU**, wiceprezes ds. Oświaty **Anżelice BORYS**, **Renacie DZIEMIANCZUK** za tak wspaniałe zorganizowane kolonie

kierownik grupy **Teresa Gudyma**

Składamy serdeczne podziękowanie dyrektor Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie **Barbarze GRAZIEWICZ-CHLUDZINSKIEJ** oraz **Zofii RYCHARSKIEJ**, dzięki którym mogliśmy wziąć udział w XXV Międzynarodowym Jarmarku Folkloru. Życzymy im dużo zdrowia, sukcesów w pracy oraz opieki Matki Najświętszej z podziękowaniem i szacunkiem prezes Oddziału ZPB w Raduniu **Halina Żegzdryn** i członkowie zespołu „Przyjaciółka”

Dzieci z Nowego Dworu i Prudzan oraz ich rodzice serdecznie dziękują „Fundacji na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieniszczyny” w Białymstoku, jej prezesowi **Piotrowi JANKOWSKIEMU**, kierownikowi kolonii **Rafałowi CIERNIAKOWI** za wspaniałe zorganizowany wypoczynek w Żytkejnach w imieniu dzieci i rodziców **Aldona Rodziewicz**

Serdecznie dziękujemy Oddziałowi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie, a szczególnie **Agnieszce BOGUCKIEJ**, **Danucie DAMSKIEJ**, **Robertowi GAWKOWSKIEMU**, **Danucie SZCZESNEJ** oraz **Bolesławowi LISOWSKIEMU** za zaproszenie dzieci, zorganizowanie kolonii w Warszawie, opiekę i pomoc. Życzymy dużo zdrowia i wielkiego uznania w imieniu dzieci i rodziców z Nowogrodka Zarząd Rejonowego Oddziału ZPB w Nowogrodku

szanse:
- No więc zadam panu ostatnie pytanie. Jak pan odpowie, dostaje pan trójkę, jak nie to pan obla. No więc niech pan mi powie, ile jest liści na tym drzewie? - powiedział prof. wskazując za okno.
Student myśli... patrzy na drzewo... znowu myśli, wreszcie mówi:
- Pięć tysięcy osiemset czterdzieści dwa!
- A skąd pan to wie!? - pyta profesor.
- Aaaaa, to już jest drugie pytanie...

Na egzaminie z informatyki profesor z widocznym niesmakiem słucha niedorzecznych odpowiedzi studenta. W pewnym momencie zwraca się do swego psa leżącego pod biurkiem:

- Azor! Wyjdź, bo zgłupiejesz!

Znani z głupich żartów studenci spotkali na drodze chłopca, który prowadził na targ wieprzka.

- To wasz synek? - zażartował jeden ze studentów.

- Nie - odpowiada chłop. - To jeden z tych studentów, co się w wielkiej szkole uczą. Dali mi go na wychowanie.

Czy pamiętasz, że...

19 sierpnia - Bolesława, Jana
20 sierpnia - Bernarda, Sobiesława
21 sierpnia - Piusa, Joanny
22 sierpnia - Marii, Cezarego
23 sierpnia - Róży, Apolinarego
24 sierpnia - Bartłomieja, Emilii
25 sierpnia - Ludwika, Józefa

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w Głosie dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu

066.

Matrymonialne

Zamożni obcokrajowcy oraz Polacy z USA, Canady, Australii i Europy Zachodniej poszukują pannie. Zgłoszenia: dane personalne + fotografia pod adresem:

"Carina", 94-060
Łódź 10, Box 22,
Polska, tel. (1048)-42-687-08-10

Głos znad Niemna

Prénomierata!

Czy zrobiłeś coś, by powiększyć grono naszych czytelników?

Czy zaprenumerowali

Głos Twój krewni, znajomi, sąsiedzi?

Cena prenumeraty:

1 mies. - 942 rub.,

3 mies. - 2826 rub.

Cennik

życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków — liter):			
tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/ lin;	320 rub/ lin;	500 rub/lin;
pogrubioną czcionką	460 rub/ lin;	420 rub/ lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/ lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/ lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/ lin;	480 rub/ lin;	
nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x 30 mm 2500 rub			
Numer konta Biełinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705			

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS

Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi”
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-0075
e-mail: glosznadniena@mail.grodno.by
glosznadniena@yahoo.com
Internet: http://glosznadniena.virtualave.net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun, Andrzej Poczubut, Iness Todnyk (redaktor wydania)
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan

Obsługa komputerowa: Jolita Onisko

Prénomierata: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prénomierata w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258

Cena gazety w prénomieracie miesięcznej wynosi 942 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

© Głos znad Niemna Wszystkie prawa zastrzeżone (łącznie z tłumaczeniem na języki obce)

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za wiarygodność podawanych faktów. Ich poglądy nie zawsze są zbliżone z poglądami redakcji. Redakcja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam, zastrzega sobie prawo do skracania, adiustacji materiałów i zmiany tytułów. Nie zwracamy nie zamówionych materiałów

Bądźmy w kontakcie

Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69